§§. *A maghon és a termés felületének közepe puhán pelyhes.*

† **11. Ulmus racemosa Thomas. Fürtös szilfa.**

[*U. racemosa* Thomas in Silliv. journ. of. sc. XIX. (1831) 170.]

Fiatal *hajtásai* puha szőrüek, a *kifejlettek meztelenek*; tojásdad kerülékes *leveleinek válla nagyon félszeg; virágzata* 4—6 *cm.* hosszu *fürt.*

Őshazája: Éjszakamerikai Egyesült-Államok éjszakibb része.

Hazánkban kerti disz. Igen szép példánya diszlik Alcsúthon, Ő Fensége József főherczeg gyönyörü parkjában.*)

Egyesületi közlemények.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1898. évi január hó 30.-án megtartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: *Bedő* Albert alelnök; *Arató* Gyula, *Bartha* Gyula, *Belházy* Emil, *Bittner* Gusztáv, *Csupor* István, *Hangay* Géza, *Havas* József, *Hirsch* István, *Kallina* Károly, *Laitner* Elek, *Lászlóffy* Gábor, *Reinfusz* Bódog, *Schmidt* Ferencz, gr. *Széchényi* Pál, *Szőnyey* István, *Tomcsányi* Gyula, *Tomcsányi* Gusztáv, *Tavi* Gusztáv választmányi tagok; *Bódor* Gyula és *Nagy* Károly alapitótagok, *Jausz* Sándor rendes tag, *Horváth* Sándor titkár és *Levitzky* Albert pénztárnok.

Almássy Andor, *Balás* Vincze, *Csiby* Lőrincz, *Fekete* Lajos, *Havas* Ágoston, *Illés* Nándor, *Máday* Izidor, *Podhradszky* András és *Scholcz* Ottó hivatalos elfoglaltságuk, *Luczenbacher* Pál, *Rutska* Tivadar és

---

*) Az éjszak-amerikai Egyesült-Államok területén honos *Ulmus alata* Michx. kocsános virágu és termésü s ágain széles parás-léczeket fejlesztő szilfajt, eddig sem hazánkban, sem Közép-Európában nem tenyésztették, legalább erre vonatkozó irodalmi adat nincs.

Sóltz Gyula választmányi tagok pedig egészségi állapotuk miatt nem jelenhettek meg az ülésen.

Bedő Albert alelnök az ülést megnyitván, fájdalommal emlékszik meg ez alkalommal arról a nagy veszteségről, mely az Orsz. Erd. Egyesületet, szeretett és tisztelt elnökének gróf Tisza Lajos Ő méltóságának elhunytával érte. Tudomására hozza egyszersmind az igazgató-választmány ezen rendes ülésének, hogy e szomoru esemény következtében az egyesület kegyeletének és részvétének kifejezhetése czéljábél f. évi január hó 27.-ére rendkivüli választmányi ülést hivott össze s végül bejelenti azokat a határozatokat, melyeket a rendkivüli választmányi ülés hozott, s melyek az ülés jegyzőkönyvében közzé fognak tétetni. Az igazgató-választmány fájdalommal és mély részvéttel vette tudomásul az elnöki jelentést.

I. A titkár előterjeszti a földmivelésügyi minister urnak f. évi 3432. szám alatt kelt leiratát, melylyel „A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról“ szóló törvényjavaslat előadói tervezetét megküldi, azzal a kéréssel, hogy azt a választmány minél előbb tárgyalás alá venni s véleményét felőle lehető sürgősen közölni sziveskedjék.

Egyuttal jelenti, hogy a tervezetet az elnökség a választmány minden tagjának megküldte s ezen kivül időnyerés czéljából Hirsch István, Csupor István és Arató Gyula választmányi tagokat felkérte, hogy mint véleményadó bizottság, a tervezet tárgyában a mai ülés elé, indokolt javaslatot terjeszszenek.

Végül bejelenti, hogy *Almássy* Andor, *Balás* Vincze, *Illés* Nándor, *Podhradszky* András és *Rutska* Tivadar választmányi tagok, kik elfoglaltságuk és egyéb okok miatt az ülésen nem vehetnek részt, véleményüket a tervezetről irásban küldték be, kéri tehát, hogy a választmány a véleményadásra kiküldött bizottság jelentésével együtt ezen véleményeket is tárgyalás alá vegye.

Ez az inditvány elfogadtatván, Arató Gyula a kiküldött bizottság nevében a következő véleményt terjeszti elő:

Mélyen tisztelt Igazgató-választmány! A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő

közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról szóló törvényjavaslatnak a nm. földmüvelésügyi Minister ur által véleményezés végett leküldött előadói tervezetét a mélyen tisztelt Elnökség f. évi 187. sz. alatt adott megtisztelő megbizásából beható tanulmányozás alá vevén, egyetértően megalkotott véleményünket a következőkbe foglalva van szerencsénk a t. igazgató-választmány elé terjeszteni.

A törvényjavaslatban érintett nagyfontosságu közgazdasági kérdéseket illetőleg a dolog természete szerént mindenekelőtt arra nézve kellett megállapodnunk, hogy e kérdéseknek törvényhozási uton való megoldása közszükségletet képez-e, s hogy azok az elvek, amelyeken a törvényjavaslat felépült s azok az utak, melyek követésével a földmivelésügyi kormány az erdőgazdaságnak a már régóta gyökeres rendezésre váró kérdéseit megoldani kivánja: az erdészeti, valamint a köz- és magánérdekek szempontjából teljesen megnyugtatóknak jelezhetők-e?

Minthogy a törvényjavaslat két, egymással szoros szervi összeköttetésben nem álló részből van összetéve, melyek közöl az első inkább erdőgazdasági, a második inkább közigazgatási jellegü intézkedéseket tartalmaz, véleményünket a fentebb jelzett szempontokból a két részre külön-külön terjesztjük elő.

Az elsőre nézve, mely a községi és némely más erdők és kopárterületek állami kezeléséről szól, teljes mértékben osztjuk és egész mértékében fentartandónak tartjuk azt a véleményt, amit e tekintetben egyesületünk másfél évtized óta többször is kifejezésre juttatott.

A szóban lévő kérdéssel ugyanis egyesületünk már többször és behatóan foglalkozott. Mert bár semmi kétség sem férhet ahhoz, hogy az erdőtörvény, ugy a községi, volt urbéres és más a 17. §-ban felsorolt erdők kezelésének az erdőgazdaság legjobb elvei szerént való teljesitésére nézve, valamint a közgazdasági érdekből beerdősitendő kopár területek beültetését illetőleg egyaránt igen üdvös, alapvető rendelkezéseket foglal magában, de másfelől az is áll, hogy nem gondoskodott (s egyidejüleg tán bajosan is gondoskodhatatt volna) egyszersmind azokról a kivihető módozatokról és sikeresen használható eszközökről is, melyek nélkül — amint a tények s a több mint másfél évtizeden át gyüjtött tapasztalatok

maig kétségbevonhatlanul beigazolták: a birtokosok — tulnyomó részben — még akkor sem gondoskodhatnának erdőbirtokuknak az erdőtörvény intencziói szerént való rendszeres kezeléséről, ha bennük a jó akarat teljes mértékben meg is volna; — ugy, hogy a rendszeres és jó gazdálkodásnak meghonositása ezekben a külön-külön jobbára kicsiny, de együttvéve már nagyon is számottévő erdőkben a birtokosok saját akaratukon kivül álló okok miatt külső segitség nélkül meg nem történhetik. E segitséget pedig mástól, mint az államtól, remélni nem lehet.

Egyesületünk ezeket — alig két évvel az erdőtörvény életbeléptetése után — már felismerte, s ezek nyomán támadt aggodalmait a földmüvelésügyi kormánynyal is közölte.

Az 1882-ben M.-Szigeten tartott rendes közgyülésen ugyanis — maga a mi nehány nappal ezelőtt elveszitett nagyérdemü s feledhetetlen emlékü elnökünk, gr. Tisza Lajos Ő nagyméltósága ajánlotta e kérdést egyesületünk figyelmébe, midőn megnyitó beszédében a községi erdőknek országszerte tapasztalható rossz gazdasági állapotát vázolva, a következő kijelentést tette: „Én megvallom, csak egy sikeres megoldását látom e kérdésnek. Nem vagyok ugyan barátja annak, hogy a tulajdon feletti rendelkezés vagy annak kezelésmódja oknélkül korlátoztassék, de ott, hol ezt ugy a nemzetgazdászati szempont, mint a községi vagyonnak az elpusztulástól való megóvása megköveteli, még sem látok más módot, mint, hogy az állam lépjen közbe. Szerintem a községi erdők minden oly esetben, midőn a község nincs azon helyzetben, hogy egymaga képes legyen a törvény rendeleteinek megfelelő képzettséggel biró erdészt tartani, leghelyesebben ugy volnának kezelendők, ha azoknak, a tulajdonos községekkel egyetértőleg a lehető legnagyobb kihasználás és jövedelmezőség szemelőtt tartásával való szakszerü kezelésére az állam által kinevezett erdészek rendeltetnének ki, kiknek dijazása a gondozásuk alá rendelt erdők jövedelméből volna fizetendő. Én azt hiszem, hogy helyes beosztás mellett ez volna a községekre nézve is a legjutányosabb módja a törvény követelte szakszerü kezelés eszközlésének.“

Az e kijelentéssel kapcsolatosan tett elnöki inditvány helyeslésével egyesületünk azonnal elhatározta, hogy a földmüvelésügyi kormányhoz a községi erdők kezelésének államositása ügyében

felterjesztést intéz, ami (1882. évi 1091. sz. alatt) meg is történt. Ebben a felterjesztésben a községi erdők sajnálatos gazdasági állapotának jellegzése mellett világosan s határozottan ki van jelentve: hogy: „... egyesületünk gondos megfontolás után is csak egyetlen megoldását látja a kérdésnek, azt t. i., hogy a községi erdőket maga az állam vegye kezelésbe."

E kijelentéseknek kimeritően előterjesztett indokolását mellőzve, itt csupán annak felemlitésére szoritkozunk, hogy ebből az indoklásból világosan kiérthetőleg egyesületünk másfél evtizeddel ezelőtt lényegében véve teljesen ugyanannak az intézménynek törvényhozási uton való létesitését kérte a kormánytól, amiről a nm. földmüvelésügyi Miniszter ur az előttünk fekvő törvényjavaslat I. részében gondoskodni kiván.

Az egyesületünk felterjesztésében kért törvényhozási intézkedés akkor nem történt meg, valószinüleg azért, mert a kormány két évvel az erdőtörvény megalkotása után uj törvényhozási intézkedésre az időt elérkezettnek még nem találta.

Ehelyett két évvel utóbb kezdetét vette a községi erdők állami kezelése a törvényhatóságokkal kötött szerződések alapján, mely intézménynek fejlődése s az általa elért eredmények a legközvetlenebb bizonyságot szolgáltathatják arra nézve, hogy ugyan az az intézmény törvényes alapon ujraszervezve s az állandóság jellegével felruházva mily eredményeket helyezhet kilátásba.

A fennforgó gazdasági érdekeket azonban egyesületünk a szerződéses alapon szervezett állami kezelés által teljes mértékben kielégithetőknek s biztositottaknak nem találta s ennek kifejezést is adott azzal, hogy 1891-ben a közigazgatás és önkormányzat rendezéséről készült törvényjavaslat tárgyalásakor a belügyi tárca vezetésével megbizott ministerelnökhöz és a földmüvelési ministerhez intézett felterjesztésében az állami kezelés törvényhozási uton való szervezésének eszméjét ismét felvetette.

És ugyanily értelemben, vagyis az állami kezelésnek törvényhozási uton való rendezése mellett nyilatkozott legutóbb az ezredéves ünnepély alkalmával rendezett orsz. erd. gyülés is, melynek ezt a kopárok fokozattabb beerdősitésének szintén már sürgős megoldásra váró kérdésével kapcsolatosan hozott határozatát — mint ez a t. igazgató-választmány előtt ismeretes — az orsz.

erd. gyülés megbizásából a nm. földmüvelési Minister urhoz egyesületünk annak idején szintén felterjesztette.

Fentebb már volt szerencsénk megemliteni, hogy szükebb körü bizottságunk részéről egyesületünknek a szóban lévő kérdésben többször kifejezésre juttatott véleményét egész teljességében osztjuk s fentartandónak tartjuk — s egyszersmind örömünknek adunk kifejezést a fölött, hogy az a kérdés, melynek megoldását egyesületünk másfél évtized óta szorgalmazza, immár valóban a megoldás stádiumába készül jutni, még pedig egészen oly irányban, amint azt az országos erd. gyülés 1896.-i határozatában kivánatosnak jelezte.

Ami a törvényjavaslat II. részét illeti, szerény véleményünk az, hogy az érdekelt közös birtokosok gazdaságai ügyeinek rendezése, a közösen használt birtokok czélszerü kezelésének biztositása s evvel együtt azok jövedelmezőségének emelése érdekében, tehát a birtokosoknak jól felfogott saját érdekében — valamint közgazdasági s különösen erdőgazdasági szempontból is égetően szükséges s még akkor is szorgalmazandó lenne, ha egymagában került volna tárgyalás alá; — igy pedig, a községi stb. erdők állami kezelésére vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatosan a törvényjavaslatnak e része nézetünk szerént abból a szempontból is pártolásra méltó, hogy, ha a közös birtokosok gazdasági ügyeinek intézésében az eddig nélkülözött rend, ugy a mint ez tervezve van, t. i. a közös birtokosok autonomikus rendelkezési jogainak lehető épségben tartása mellett — létre jő: ez csak javára vállhat az állami kezelés intézményének is.

Azokat az elveket, melyeken a törvényjavaslat felépült, általában véve szintén helyeseknek találtuk; s a törvényjavaslatba foglalt intézkedésekről abban a tekintetben is kedvező értelemben nyilatkozhatunk, hogy azokban az erdőgazdasági érdekek kellő mértékü kielégitést nyernek s hogy a köz- és magánérdek összeegyeztetése is általában véve megnyugtatólag történt, — bár az utóbbi szempontokból aggodalmaink és kivánni valóink is vannak, melyek egy részét az egyes szakaszok sorrendjében, más részét legvégül lesz szerencsénk előterjeszteni.

Ami az egyes §-okra vonatkozó megjegyzéseinket s a kivána-

tosaknak talált módositásokat illeti, ezeket a következőkbe foglalva bátorkodunk előterjeszteni.

I. Azt a rendelkezést, ami az 1. §. *c* és *d* pontjában foglaltatik, hogy t. i. a v. urbéreseknek az urbéri rendezés alkalmából legelőilletőségképen — továbbá ajándékozás, vétel, csere utján, v. más czimen birtokába jutott s közösen kezelt véderdőket és feltétlen erdőtalaju erdőket állami kezelésbe adni tartoznak — és hogy ezekre a területekre a 3. §. 1. bekezdése értelmében az erdőtörvény 1. §-ának és a kapcsolatos rendelkezéseknek hatálya kiterjesztetik: arra való tekintettel, hogy ezek a területek gazdasági szempontból az 1. §. *a* és *b* pontjában megjelöltektől semmiben vagy legfeljebb csak abban különböznek, hogy még rosszabb karban vannak — helyesnek és kivánatos intézkedésnek tartjuk, habár a birtokos szabad rendelkezési jogának uj korlátozását képezik is; másfelől a birtokosok megnyugtatása szempontjából helyesnek tartjuk azt a rendelkezést is, amit a 3. §. 1 bekezdése az 1 §. *c* pontjában emlitett erdőket illetőleg a legeltetés és alomszedés tekintetében tartalmaz. Ez az utóbbi rendelkezés azonban nézetünk szerént némileg hiányos.

Amikor ugyanis az urbéresek erdőnek vétel vagy csere utján kerülnek birtokába, bizton feltehető, hogy a czélt rendszerint éppen a legeltetésre használható terület gyarapitása képezi. Erre való tekintettel a jelzett rendelkezés, melyet a legelőilletőségképen kapott erdőkre nézve a 3. §. kimond, a legeltetés czéljából szerzett erdőkre is kiterjesztendő lenne.

Igaz, hogy a módositás esetén az urbéresek a szóban levő erdőkre nézve a szerzés czéljául mindig a legeltetést fogják bevallani s erősiteni, de másfelől, mivel a jelzett engedmény különben is eléggé szük korlátok közé van szoritva, az érdekeltek megnyugtatása czéljából mégis kivánatos lenne a §-t módositani. E végből a 3. §. 1 bekezdés 5. sorában e szó után: „*illetőleg*“ e szavak lennének beillesztendők: „*valamint a d) pontban emlitett erdők közül azokra nézve, melyek legeltetés czéljából szereztettek.*“

II. A 1. §. *g*. pontjára nézve megjegyezzük, hogy a kopárok beerdősitése czéljából alakitható társulatoknak minden jelző nélkül való felemlitését helyesebbnek tartanók, s ugy véljük, hogy elég volna az is, ha az 1. §. *g* pontjának utolsóelőtti és utolsó sorá-

ban e szavak helyett: „166. §-a szerint megalakult vagy megalakitandó“ — ezek a szavak tétetnének: „*166. §-ában emlitett.*“

III. A 12. §. szerént az állami erdőhivatal a közigazgatás körében előforduló erdészeti szakteendőket is köteles lesz teljesiteni, s bár a § további szavai szerént az erdőhivatal ebbeli hatáskörét — tehát igénybe vételét is — „a belügyminiszterrel együtt a földmüvelésügyi miniszter“ fogja megállapitani s ez alkalommal bizonyára gondoskodás fog történni arról is, hogy az erdőhivatal bármely közigazgatási közeg részéről zaklatásnak kitéve ne legyen; — mégis kivánatosnak tartanók és pedig főként a hivatal tekintélyének emelése czéljából, ha ez magában a törvényben is kifejezésre lenne juttatva.

E czélból a 12. §. 2. sorában a „törvényhatóságokban“ szó után betoldandó lenne: „*a közigazgatási bizottság felhivására.*“

IV. A 13. §. szerént az állami erdőhivatalok hatásköre az állami kezelésbe vett erdőkben az erdei munkálatok közvetlen végrehajtására, továbbá az anyag- és pénzkezelésre stb. a §. 1 bekezdésében felsorolt teendőkre nem terjed ki. Ezeket a feladatokat a birtokosoknak kell teljesiteniök, s igy ott, ahol a teendők nagyobb mértékben merülnek fel, azokat az erdészet terén jártas egyénre kell bizniok, ami a birtokosoknak — ha ilyen alkalmazottjuk gazdaságuk körében nincsen — ujabb megterhelésével fog járni. Annak elvben való kijelentése végett tehát, hogy olyan esetekben a földmüvelésügyi kormánynak szabadabb keze legyen a segitségben, a §. 2. bekezdéséből kivánatos lenne az e tekintetben korlátozást képező „*kivételesen*“ szót törölni.

V. Az állami kezelés költségeiről szóló IV. fejezetbe foglalt rendelkezéseken szerény véleményünk szerént lényegesebb módositásokat kellene tenni.

Azt hisszük ugyanis, hogy a 18. és 20. §-ok közti nagyobb összhangot kell és lehet is teremteni a mostaninál arra a mértékre nézve, amely szerént egyfelől a földmivelésügyi minister a törvényhatóságonkint fizetendő átalányt megállapitja, másfelől pedig a közig. bizottság az évi átalányt az érdekelt birtokosokra kiveti. E-végből az üzemrendezési költségeket, melyek a tulajdonképeni kezelési költségektől már természetüknél fogva különböznek s amazoktól a laikusok előtt is könnyen megkülönböztethetők, egé-

szen mellőzni kellene — a kezelés fejében fizetendő — évi átalány megállapitásánál.

Természetes azonban, hogy mivel az államnak e czimen (t. i. az üzemtervek elkészitésénél és az üzemátvizsgálási munkálatoknál) évről-évre költségei merülnek föl, ezeknek legalább részben való megtéritéséről — külön § betoldása utján — szintén gondoskodni kell, — még pedig legczélszerübben oly rendelkezéssel, hogy az üzemtervvel az állami kezelésbe-vétel idejében még el nem látott erdők birtokosai üzemtervkészitési költségek czimén az első tiz év alatt évente holdankint pl. 3 krt., azonkivül az időszaki üzemátvizsgálási munkálatok költségei fejében üzemátvizsgálási költség czimén az összes erdőbirtokosok évenkint és holdankint 1 krt fizessenek.

De az évi átalány megállapitására megszabott mértéket (18. §. 3. bek.) más szempontból is megváltoztatandónak véljük. Minthogy ugyanis az évi átalányt a földmüvelési minister 10 évre állapitja meg, az évi átalány megállapitásánál fegyelembe veendő adatokat is legalább tiz év átlagából kellene levezetni.

Ugy véljük továbbá, hogy némileg azt a mértéket is módositani kellene, amit a 19. §. a közig. bizottság számára az évi átalány kivetése tekintetében megszab. Mert bár azt, hogy a birtokok kiterjedése mellett a jövedelmezés szempontja is figyelembe vétessék, a magunk részéről is igen üdvösnek és igazságosnak tartjuk, — ezt az elvet még igazságosabban lehetne kifejezésre juttatni aként, ha mérlegelés alá nem maga a jövedelmezés, hanem a jövedelmezésre befolyást gyakorló helyi körülmények vétetnének. Ugyanazon viszonyok között ugyanis az a birtok jövedelmez jobban, melynek gazdája nagyobb rátermettségénél és jártasságánál fogva és emellett több időt és fáradságot igénylő utánnajárással kedvezőbben értékesiti terményeit, melyeknek már mennyisége is meghaladja a gazdálkodására s birtokának jókarban tartására kevesebb gondot s fáradságot fordító birtokoséiét.

A jövedelmezés mérlegelése alapján való teherkivetést tehát, még ha annak a gyakorlatban való kivitelnél hátrányos következménye alig is lenne, csupán elvi okokból is mellőzendőnek vélnők.

Ugyanerre a kérdésre, t. i. az évi átalány kivetésére nézve megjegyezzük még, miszerént kivánatosnak tartanók, ha az erdő-

hivatalok közremüködése főképen az imént jelzett módositás esetén az átalányok kivetésénél is igénybe vétetnének, — amennyiben az erdőhivatal az üzemtervek adatai s a birtokok gazdasági viszonyait illetőleg szerzett tapasztalati adatai alapján itt is hasznos támogatására lehet a közigazgatási bizottságnak.

Ezek előrebocsátásával a következő módositásokat van szerencsénk javaslatba hozni:

1. A 18. §. 2. bek. 1. sorban „az évi átalányt" szavak után toldassék be: *„teljesen elkülönitve a 19. §-ban emlitett üzemátvizsgálási és üzemtervkészitési költségektől."*

2. Ugyane §. 3. bekezdésének alulról 3. és 2. sorából e szavak: „és az üzemtervek elkészitésének költségei czimén" törültessenek, az utolsó sorban pedig az „évben" szó helyett: *„tiz év alatt átlag évenkint"* szavak toldassanak be.

3. Ugyane §. 4. bekezdésének 2. sorában az „átalányokat" szó után toldassék be: *„valamint a 19. §-ban emlitett üzemátvizsgálási és üzemtervkikészitési költségeket."* Ugyanez lenne — az utolsó két betü elhagyásával — betoldandó még a jelenleg 21. §. 3. sorában a „járulékok" szó után, továbbá a jel. 23. §-ban is ugyancsak a „járulékok" szó után.

4. A jel. 18. és 19. §-ok közé uj (19) §. volna felveendő a következő szöveggel: *„19. §. Az 1. §-ban felsorolt erdők birtokosai üzemátvizsgálási költségek czimén évenkint és holdankint 1 krt, azok a birtokosok pedig, akiknek erdeje az állami kezelésbe-vétel idejében rendszeres gazdasági üzemtervvel ellátva nem volt, üzemtervkészitési költségek czimén az első tiz év alatt évenkint és holdankint még 3 krt fizetnek az államnak."*

„Ezeket a költségeket a m. kir. állami erdőhivatal előmunkálatai alapján a közigazgatási bizottság meghallgatásával a földmivelésügyi minister évről-évre állapitja meg."

Az uj szakasz betoldása esetén természetesen a következő szakaszok számozása — a hivatkozásokkal együtt — végig megváltozik.

5. A javaslat 19. §-ának 3. és 4. soraiban a „terjedelme és jövedelmezése arányában" szavak *„terjedelméhez és jövedelmezőségére befolyással biró helyi körülményekhez mérten a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatásával"* — szavakkal cseréltessenek föl.

VI. Áttérve a törvényjavaslat II. czimére, szövegezés szempontjából, a világosság kedveért, kivánatosnak tartanók, ha a jel. 26. §. utolsó három bekezdése némileg módosittatnék. Arról van ugyanis itt szó, hogy bizonyos esetekben a gyülésen nem a közös birtokosok elnöke, hanem a közig. bizottság kiküldöttje elnököl. Ilyen esetekben tehát ő az elnök, aki a határozatokat kimondja, de akit az, hogy a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról gondoskodjék, már nem illet meg, mert ez a közös birtokosok elnökének kötelességét képezi.

Ehez mérten a köv. módositásokat ajánljuk elfogadásra:

1. A jel. 26. §. 5. bekezdésének 1. sorában „az elnök" szó helyett „*a közös birtokosok elnöke*" tétessék.

2. A 6. bekezdésnek: „A gyülés határozatait az elnök mondja ki" szavak után következő része töröltessék.

3. Az utolsó bekezdés elől toldassék meg e szavakkal: „*A gyülés határozatainak kihirdetéséről és végrehajtásáról a közös birtokosok elnöke gondoskodik, valamint...*" — az utolsó sorban pedig „az elnök" szó „*ő is*" szavakkal cseréltessék föl.

VII. Nagyobb fontosságu ennél az a pótlás, amivel a jel. 29. §-t kiegészitendőnek véljük.

Mindenekelőtt helyén valónak tartjuk megjegyezni, hogy a §. első bekezdésében foglalt rendelkezést — tán kissé tulságosan is merev szövegétől eltekintve — lényegében üdvösnek találjuk, főként a birtokosok jól felfogott érdekében, — s ép igy czélszerüeknek és szükségeseknek véljük viszont azokat az engedményeket is, amiket a birtokállag általánosságban való sérthetlenségével szemben — a birtokállag egyes részeinek elidegenithetése tekintetében a § 2. bek. nyujt, — amikre a gazdálkodás folyamán nem ritkán lehet szükség s amik nélkül a közös birtokosok (pl. kisajátitási esetekben) jelentékeny károsodásnak lehetnének kitéve.

Másfelől azonban ugy véljük, hogy e §. 2. bekezdésében az az elv, ami nem csupán e § 1. bekezdésében, hanem a jel. 30. §. 2. bekezdésében is kifejezésre jutott, hogy t. i. a közös birtokosok vagyonállaga állandóan fentartandó vagy közös czélra forditandó — teljesen érvényre juttatva nincsen. Az a megszoritás ugyanis, amit e §. utotsó sorai tartalmaznak, hogy t. i. egyes birtokrészletek elidegenitéséhez a közigazg. bizottság jóváhagyása szükséges,

csak a visszaéléseknek veheti elejét, amiket e közös birtokosok — az itt emlitett engedmények ürügyül felhasználásával — elkövethetnének, de a vagyonállag fennmaradásának biztositására nézve nem intézkedik.

Ennélfogva a §. 2. bekezdését megtoldandónak véljük a következőkkel: „*a közösen használt erdők és kopárterületek eként elidegenitett részeinek eladási ára pedig, valamint csere esetén a közös birtokosok javára fizetett felpénz (v. többlet) gazdasági beruházásokra, ingatlan birtok vásárlására, vagy adósságok törlesztésére forditandó vagy pedig a közös terhek és költségek fedezésére gyümölcsözőleg elhelyezendő.*"

E pótlás javaslatba hozásával ismételten utalunk a 30. §. 2. bekezdésére, mely lényegében véve ugyanezt a rendelkezést alkalmazza arra az esetre, ha a közös hirtokosok a fatőkét, tehát az erdő vagyonállagának csak egyik részét, rendkivüli használatképen értékesitik.

Kérdés tárgyát képezhetné itt, hogy az általunk ajánlott pótlásban elrendelt kötelezettség feltétlen legyen-e, vagy itt is mód nyujtassék, hogy az ellen ugy, amint a 30. §. 2. bekezdésében foglalt rendelkezés ellen, a közigazgatási biróság elé felebbezni lehessen? Erre nézve abban a véleményben vagyunk, hogy a 29. §. 1. bekezdésében kifejezésre juttatott elv a felebbezési jog megadásának mellőzését kivánja, amint a tervezett pótlás beillesztése szerént tényleg történni is fog.

VIII. A 48. és 50. §-oknál csupán a szövegezésre nézve van némi megjegyezni valónk, amennyiben ugy találtuk, hogy e §-ok szövege a 45. §-ától eltér, ami onnan eredhet, hogy az a módositás, mi az első tervezet 38. §-án (ujabbi tervezet 45. §-a) a „szabályzat" megállapitására hivatott hatóság megjelölését illetőleg történt, a fentebb jelzett §-okon nem vezettetett keresztül.

E hiány pótlása czéljából:

1. a 8. §. 2. bekezdésének 2. és 3. sorában: „a jóváhagyással, illetve hatósági megállapitással egyidejüleg" szavakat: a *jóváhagyás, illetve hatósági megállapitás után*" szavakkal kellene kicserélni;

2. az 50. §. 1. bekezdésének alulról 3. sorában a „bizottság" szó után: „*utján a földmüvelésügyi minister*" szavak lennének betoldandók;

3. ugyanezen §. 2. bekezdésének 3. sorából ez a szó „ideiglenesen", törlendő lenne, az utolsó sorban ellenben a „bizottság" szó után: „*javaslata alapján ideiglenesen a földmüvelésügyi minister*" szavakat kellene betoldani.

IX. A jelenlegi 54. §-hoz uj (2.) bekezdésképen a következő rendelkezést kivánnók felvétetni: „*A jelen § hatálya az ujonnan létesülő közbirtokosságokra is kiterjed.*"

A § rendelkezései ugyanis kifejezetten csakis azokra a közbirtokosságokra vonatkoznak, melyek, mint közbirtokosságok, a törvény életbeléptekor már existáltak, s reájuk csak azért nem vonatkozott egy ideig a törvény, mert a 24. §. hatálya alá tartozó erdők vagy kopár területek birtokában nem voltak. A módositás illetve pótlás elfogadása esetén a § rendelkezései kifejezetten is kiterjesztetnek valamennyi, tehát az ujonnan létesülő közbirtokosságokra is, amint ezt a §-ban kifejezésre juttatott intenczió meg is kivánja.

X. Kötelességünknek tartjuk továbbá megjegyezni, hogy az 57. §. ugy, amint azt jelenlegi szövege szerént értelmeznünk kellett, aggodalmakat keltett bennünk.

Abból ugyanis, hogy e §. első felében kifejezetten a közös kezelés czéljából szervezett erdőtiszti intézményekről van szó, azt kellett következtetnünk, hogy az államnak a §. második felében jelzett gondoskodása is csupán az egyes vármegyékben szervezett ilyen közös intézményeknél szolgáló u. n. járási erdőtisztekre fog kiterjesztetni. E gondoskodásra tehát igy nem tarthatnánk számot az 1. § *e* és *f* pontjában felsorolt birtokosok külön erdőtisztjei, akik pedig amazoktól ugyszólván semmiben sem különböznek.

Igaz ugyan, hogy ilyen birtokokon alkalmazott erdőtisztek további alkalmazásának v. végellátásának kérdése az 1. § *f* pontjának utolsó soraiban és a 4. §-ban foglaltaknál fogva aránylag nem sok esetben merülhet fel, de még ilyen kilátások mellett is megfontolandónak véljük, hogy nem kellene-e különösebben is hangsulyozni a nm. földmüvelésügyi minister urhoz intézendő felterjesztésben, hogy az érdekelt erdőtisztek jövőjének biztositása érdekében az 57. §-t megfelelően módositani méltóztassék.

E módositás pedig nézetünk szerént legegyszerűbben aként volna foganatositható, ha a §. 4. és 5. sorában: „A megszüntetett

erdőtiszti intézményeknél" szavak: „*Az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők kezelésénél*" szavakkal cseréltetnének föl.

X. Végül nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy a t.-jav. 59. §-ának ama rendelkezését, mely a közigazgatási bizottság hatáskörébe utalt teendőknek nem csekély részét a közigazgatási bizottság plénuma számára tartja fenn s csak a többit utasitja az erdészeti albizottság elé, szintén módositandónak véljük.

Tény ugyanis, hogy az erdészeti albizottságba rendszerint olyan tagok választatnak be, akik az erdőgazdaság iránt nagyobb érdeklődéssel viseltetnek, esetleg maguk is erdőbirtokosok s ily okokból már eleve nagyobb tájékozottsággal birnak arra nézve, hogy az erdőgazdasági kérdésekben helyes határozatot hozzanak. Másfelől figyelemre méltónak véljük itt még azt a körülményt is, hogy az erdőtörvény oly számos és fontos kérdés eldöntését utalja az erdészeti bizottság hatásköre alá, hogy immár az erdőtörvény életbelépte óta letelt közel két évtized alatt az erd. albizottság körében az erdőgazdaság minden ágára kiterjedő gyakorlat fejlett ki, ami az albizottságot egyfelől az erdőtörvény rendelkezésének helyes alkalmazására, másfelől az illető vármegye erdőgazdasági viszonyainak s az ezek alakulására befolyást gyakorló tényezőknek egészen helyes mérlegelésére képesitheti.

Ezekre való tekintettel kivánatosnak véljük, hogy az 59. § első és második bekezdéséből a 19. 29. és 35. §-okra való hivatkozás mellőztessék.

A 19. §-ban ugyanis csupán arról van szó, hogy a földmüvelésügyi kormány által végérvényesen megállapitott átalányból a közigazgatási bizottság veti ki az egyes birtokosok által fizetendő járulékokat. Nézetünk szerént mindazoknak az adatoknak és tapasztalatoknak, melyekre ennél a terület és jövedelmezés arányában teljesitendő járulék-kivetésnél szükség lehet, az erdészeti albizottság mindenesetre birtokában lesz, ugyannyira, hogy a jelenlegi tervezet fentartása esetén a plénum igazán megfelelő itélet hozatalára csupán az erdészeti albizottság közremüködése mellett s annak előmunkálatai alapján juthatna.

Első tekintetre a most emlitettnél fontosabbnak látszik a 29. §-ra való hivatkozás, amennyiben e § a közös birtokosok vagyonállagának bizonyos körülmények közt megengedhető elidegenitésére

vonatkozik. Azonban e körülményeknek mérlegelésére ismét inkább az erdészeti albizottság lehet hivatva; ami pedig a §-ba foglalt rendelkezés fontosságát illeti, nézetünk szerént a plénum elé utalást ez sem kivánja meg, kivált, ha az e §-ra vonatkozólag fentebb tiszteletteljesen előterjesztett javaslatunk, mely a vagyonállag egyes részeinek elidegenitése után befolyó pénz felhasználására vonatkozik, elfogadtatnék.

Ugyanezekből az okokból tartanók kivánatosnak a 35. §-ra való hivatkozásnak elhagyását is, mely §-ban a nyilvános árverés mellőzésének — a § rendelkezései szerént már ugyis elegendően szük korlátozásokkal ellátott — esetéről van szó.

Ezekhez mérten a plénum számára csupán az 53. § alapján felmerülhető panaszok elbirálása maradna fenn, a minek a közigazgatási bizottság plénuma elé való utalását — főként, ami az 53. § negyedik bekezdése szerént a hatósági kiküldött eljárása ellen emelhető panaszt illeti — részünkről is egészen indokoltnak tartjuk.

Erre vonatkozólag van szerencsénk tisztelettel megemliteni, hogy javaslatunknak egész teljességében való elfogadása esetén az 59. § első bekezdésének 2. sorában „a 19, 29, 35. és 53. §-ok eseteit" helyett: „az 53. §. esetét" lenne felveendő, a második bekezdés pedig egészen törlendő volna.

Végül még két kérdést bátorkodunk a t. ig.-választmány szives figyelmébe ajánlani, megjegyezvén, hogy ezekre nézve formális javaslatot nem teszünk ugyan, másfelől azonban kivánatosnak tartanók, ha a t. ig.-választmány ezekre nézve is megállapodásra méltóztatnék jutni.

Az egyik kérdés a 17. § rendelkezéseivel áll szoros kapcsolatban, mely § szerént az állami kezelésbe vett erdők és kopár területek birtokosai a 11. §-ban felsorolt teendők végzésekor az erdőhivatal számára bizonyos szolgáltatásokat kötelesek nyujtani. Mi történik azonban s illetve minek kell történnie akkor, ha a birtokosok e szolgáltatásokat megtagadják vagy nyujtani elmulasztják? Erre nézve szintén kellene talán a törvénynek kifejezetten is intézkednie, tekintve, hogy az ilyen esetek — a mellett, hogy az erdőtiszttől időt rabolnak el s néki kellemetlenségeket s felesleges

költségeket is okozhatnak, még a gazdálkodás rendjét is megzavarhatják.

E kérdésnek mily módon való megoldására nézve megállapodásra nem juthattunk, amiben nem csekély része volt annak is, hogy a törvényjavaslatnak azt a ritka jó tulajdonságát, hogy egyetlen büntető, birsággal sujtó s más ilyenféle rendelkezést sem tartalmaz, lerontani nem akartuk.

A másik kérdés, melyre még kiterjeszkedni kivánunk, azzal az indokolásssl van kapcsolatban, amit a 12. §-nál ajánlott pótlás mellett volt szerencsénk előterjeszteni, s abból áll, vajjon nem volna-e czélszerü a most kinálkozó alkalmat mindjárt felhasználni arra, hogy egyesületünk a szervezendő m. kir. állami erdőhivataloknak a közigazgatás rendszerébe való beillesztése tekintetében is előterjessze véleményét.

E tekintetben határozott javaslatot tenni szintén nem szándékozván, csupán annak az óhajtásunknak vagyunk bátrak kifejezést adni, hogy az erdészeti szolgálat érdekében azokat a jogokat, amiket 1886:XXI. t.-cz. és az 1876:VI. t.-cz. a törvényhatósági és a közigazgatási bizottságban való részvételt illetőleg az államépitészeti hivatal számára biztosit, a szervezendő m. kir. állami erdőhivatal is elnyerhesse.

Végül a mélyen tisztelt Elnökség megtisztelő megbizásáért köszönetet mondva, van szerencsénk ujból is kifejezést adni a fölött való őszinte örömünknek, hogy a törvényjavaslat-tervezetben érintett nagyfontosságu erdőgazdasági kérdések a teljes megoldáshoz oly közel jutottak.

A törvényjavaslat előadói tervezetének egy példányát, melybe a fentebb előadottak szerént kivánatosaknak talált módositásokat és pótlásokat bejegyeztük, ide mellékeljük.

Budapest, 1898. január hó 30-án.

Kiváló tisztelettel

Arató Gyula s. k. választmányi tag. *Csupor István* s. k. választmányi tag. *Hirsch István* s. k. választmányi tag.

*

Ezután felolvastatnak Almássy Andor, Balás Vincze, Illés Nándor, Podhradszky András és Rutska Tivadar irásbeli véleményei, melyek igy hangzanak:

Nagyméltóságu Elnök ur! Folyó hó 21-én 187. sz. a. kelt nagybecsü megbizása folytán „A községi és némely más erdők állami kezeléséről... stb." szóló törvényjavaslat itt mély tisztelettel visszaterjesztett két példányát a legnagyobb figyelemmel áttanulmányoztam ugyan, a rendelkezésemre álló idő azonban sokkal rövidebb, semhogy azoknak beható s érdemleges megbirálásával a kitüzött időre elkészülhetnék.

Minthogy pedig a kérdéses javaslatnak f. hó 30-án történő tárgyalásánál hivatali akadályok miatt személyesen sajnálatomra jelen nem lehetek, itt csupán a következő lényegtelen észrevételt bátorkodom tiszteletteljesen előadni:

1. A czim ezen bevezető szavai után: „A községi és némely más"... talán az a közbeszurás találhatna helyet: magánjellegü"?

2. A deczember havi tanácskozmány alkalmából szerkesztett tervezet III. fejezete czimében „hatásköre" helyett, ugy vélem megfelelőbb volna „ügyköre."

3. Ugyanazon fejezet 11. §-a *c*) pontjának első sora szerintem a következő módositást szenvedhetné: „*c*) *megállapitja* a helyszinen és kijelöli azon *erdőmivelési*"...

Soóvárt, 1898. január hó 24-én.

Almásy Andor s. k.,
választmányi tag.

*

Az Országos Erdészeti Egyesület tekintetes titkári hivatalának.

Folyó évi 187. számu átiratával megküldött törvényjavaslat mindkét példányát van szerencsém visszaküldeni oly megjegyzéssel, hogy az 1897. évi deczember hó 2., 3. és 4.-én megtartott tanácskozmányon készült „Előadói tervezet" teljesen megfelel mindazon követelménynek, mi az életbeléptetendő törvény által eléretni szándékoltatik és igy azon bármit is módositani, minek elvi jelentősége lenne, nézetem szerint — nem szükséges.

Jegyzeteimet megtettem, mit a szabatosság szempontjából óhajtanék a törvénybe felvétetni.

Apatinban, 1898. január 27.-én.

Balázs Vincze s. k.,
m. kir. főerdőmester.

*

Tisztelt Igazgató-választmány! A községi és más erdők gazdasági kezeléséről és a közösen használt erdők gazdasági ügyviteléről szóló törvényjavaslat tárgyalására, gyöngélkedésem miatt folyó évi január 30-án személyesen meg nem jelenhetvén, leglényegesebb megjegyzéseimet van szerencsém irásban előterjeszteni.

Az 1. §. *d)* pontjában meghatározott erdőknek állami kezelés alá való kényszerét s az 1879. évi XXXI. t. cz. 17. §-ának a 3. §-ban kontemplált kiterjesztését nem tartom az erdészeti kormányzat részéről szerencsés gondolatnak. Aggódom ugyanis, hogy ezen törvényjavaslatnak törvénynyé válta után a parasztság abba fogja hagyni a tönkrement földbirtokosok erdeinek megvásárlását. Pedig ez uton a felvidék számos paraszt községe a jólétnek alapját vetette meg maga, de kivált utódai számára. Tudjuk, hogy az erdővásárlások rendesen, sőt majdnem kivétel nélkül ugy válnak lehetővé, ha a területen fennálló fát rögtön levágják és pénzzé teszik, sőt ha az erdőt kiirtják és egymás között felosztják. Rendes gazdálkodás mellett a folyó jövedelemből az erdő ára soha sem lesz kifizethető. Az erdőtörvény 17. §-ának rideg alkalmazása még a föltételes erdőtalajon is megakadályozhatja a terület felosztását. Tudjuk, hogy a feltétlen erdőtalaj meghatározása kontroverziákra szolgálhat alkalmat. Az emlitetteken kivül ismerve a parasztot, tudom, hogy az állami kezelési költségekre való kilátás még jobban el fogja azt riasztani az erdővásárlástól.

Ha pedig a *d)* pont szövegének sulyát a „közösen kezelt" kifejezés adja meg, akkor a volt urbéresek — a föntebb előadottakra való tekintettel — kénytelenek lesznek minden erdőt, melyet megvesznek, azonnal egymás között elosztani, illetve már előre megosztva megvásárolni. Ez pedig nem fog javára válni az erdőknek, mert ép ellenkezőleg arra kellene hatni, hogy az apró erdőbirtokok összesittesenek.

Ha azonban a *d)* pontból még is törvény lesz, mi történik az olyan erdőkkel, melyet nem a község összes volt urbéresei, hanem azok egy részéből alakult konzorczium vásárol meg? És mily jogelv alapján kényszerithető a volt urbéres parasztság a vásárolt erdőnek rendszeres gazdasági terv szerint szakértő erdészek és

erdőőrök által való kezelésére, illetve őriztetésére, mig az ugyanazon értelmi nivón álló nemes parasztság rectius bocskoros nemesség nem?

Részemről mindig hibájának tartottam az 1879. évi XXXI. t. cz. 4. §-ának hiányos intézkedését a föltétlen erdőtajra nézve. Ez oknál fogva értem az erdészeti kormányzat igyekezetét azon a hiányon segiteni. Jobbnak és igazságosabbnak tartanám azonban, ha azt egyenlő hatással tenné minden ily erdő birtokosára nézve. Az erdőtörvény 17. §-ának kiterjesztését nem szivesen venné a magánerdőbirtokos közönség, de a felujitás biztositására s a talajerő fentartására irányuló intézkedéseket a kellőképen felvilágositott törvényhozás szivesen megszavazná.

Az 1. §. *e)* pontjában az erdőtisztet közelebb meghatározandónak, vagyis kimondandónak vélném „a szakértő“ s illetve „az erdőtörvényben megszabott minőséggel biró“ erdőtiszt tartását. Figyelmeztetnem kell azonban arra, hogy a már is elviselhetlen terhek alatt roskadozó községek és városok erdeinek kezelési költségét ezen törvény tetemesen gyarapitani fogja, mert két személyt lesznek kénytelenek fizetni: egyet a technikai szakszerü intézkedések megtételére, másikat azoknak végrehajtására s az adminisztrativ teendők végzésére.

A 20. §-t — az előbbiekre való tekintettel — akként tartanám módositandónak, hogy a járulék az adminisztrácziót közvetlenül teljesitő személy fizetése és járandóságai, az őrzés s a jelen törvényjavaslat 17. §-ában megjelölt költségek betudásával nem lehet nagyobb a kataszteri tiszta jövedelem megállapitásánál számitásba vett évi kezelési költségeknél.

Ez alkalomból azon körülményre lehetne irányitani az erdészeti kormányzat figyelmét, hogy az erdőtiszti járások nagyobbitásával csökkenteni lehetne ezen költségeket. Habár megfontolandó azon körülmény, hogy a peresügyek elintézése szenvedne az által, mert a járási erdőtisztek nem rendelkezhetnének idő fölött az erdészeti és mérnöki szakértői tisztség elvállalására.

A második czim magában véve mestermünek volna mondható, ha nem volnának a volt urbéresek oly egyszerü tanulatlan emberek, kiváltképen az ország azon részein, a hol legtöbb az erdő. A 43. §-nak kevés falu parasztsága fog megfelelni tudni, a

mi a 48. §-ra való tekintettel nagy baj lesz rájuk nézve. Miután pedig a törvénynek mégis csak valahogy eleget fog kelleni tenni, a körjegyzők lesznek kénytelenek ezen munkát is nyélbeütni, mi nem csekély mértékben fogja gyarapitani a volt urbéresek erdei költségeit.

Talán némi csekély mértékben segiteni lehetne a dolgon, ha a ministérium a törvény végrehajtására kibocsátandó rendeletében mintát szolgáltatna az együgyü nép számára.

Meg kell gondolni, hogy gyakran a szabályrendelet tárgya néhány holdnyi értéktelen terület.

Nem tudok kibékülni a 29. §. azon rendelkezésével, hogy a közbirtokosok gyülésének ezen törvényben meghatározott hatásköre nem terjed ki ezen erdők elidegenitésére, felosztására vagy megterheltetésére. Vagy erre talán külön gyülés bir joggal? A rendes közbirtokosságoknak van vagyonközösségi tisztikaruk és közgyülésük; de akkor minek a külön erdőkezelési tisztikar és gyülés? A volt urbéresek pláne sohase fogják e két intézmény különféleségét megérteni.

A 29. §. különben kizárni látszik az erdő elidegenitését, felosztását és megterhelését. Pedig ilyet törvénybe tenni nem szabad, mert eltekintve a testületeknek a tulajdonjogi szabadsághoz való jogától, azon eshetőségre is kell számitani, mikor azok existentiájának fentartása a vagyon egy részének eladásától vagy megterhelésétől függ.

A 30. §-ban, vagy másutt intézkednie kellene az iránt, hogy a gazdasági terv szerént kihasználható terméyek és használatok egyénenként is feloszthatók lévén, a költségek és tervek ez esetben aránylagos kivetés utján fedeztessenek. Szükségesnek vélem ezt, mert az a vélemény támadhatna, hogy a volt urbéres közbirtokosságok minden erdei használatot pénzzé tenni tartoznak. Ez pl. megtörténhetnék a 31. §-ban az első sorban a „területek“ és „jövedelemből“ közé következő szavak beszutásával: „termékei és egyéb rendes haszonvételei el nem adatnának, hanem természetben és jogosultság arányában osztatnának fel a közös birtokosok között, vagy azok eladása esetén a“

Losonczon, 1898. január 28. *Illés Nándor s. k.*,
választmányi tag.

Az Országos Erdészeti Egyesület Tekintetes Igazgató-választmányának.

Folyó évi január hó 21.-ről kelt 187. számu becses felhivására, s az azzal két példányban megküldött s itt visszarekesztett törvényjavaslatra, következő megjegyzéseket vagyok bátor tenni, és pedig:

1. A kék irónnal megjegyzett példány 3. §-ára.

Általános a panasz, hogy a legeltetés az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőkben nagyon meg van szoritva s a nép a tavaszi és nyári hónapokban kicsi legelőterületén marhájával nem tud mit kezdeni; nemkülönben a nagyobb erdőbirtokosok is érzik mezőgazdaságukra és zsebükre a legelőmegszoritás hátrányait.

Egyes jobb módban lévő községek az által igyekeznek magukon segiteni, hogy magányerdőbirtokosoktól — a hol lehet — erdőterületeket vásárolnak, hogy legelőhiányukat kielégithessék; a nagyobb birtokosok pedig juhállományukat évről-évre kevesbbitik, melyből eddig pénzeltek és mezőgazdaságukat javitották.

Vannak volt urbéres községek, melyeknek erdeje oly kicsi, hogy az évi haszonból a jobb gazdák alig kapnak egy szekérke fát, a szegényebbek pedig csak számba nem vehető csekélységen osztozkodnak, ezzel tehát rajtuk segitve nincs, mert igy is, amugy is vett tüzelő anyaggal kell magukon segiteni! Ezekre mindenesetre fontosabb volna, ha a tavaszi és nyári hónapokban az erdőterületen legalább egy tehenkét legeltethetnének, mert az erdejükből kapható fa nélkül ugy is meglesznek.

A nagyobb erdőbirtokosok jövedelme a tüzifából szintén és rohamosan kevesbedik, mert a mai közlekedési és szállitási eszközök mellett a kőszén, mint tüzelőanyag, mindig nagyobb tért hódit, a faszenet pedig a nagyobb gyárakból a pirszén szoritotta ki. Ennek tulajdonitható, hogy a tüzi és szénfa-árak évről-évre alábbszállnak. A marhatartás tehát számukra több előnyt biztositana.

Valóban aggasztó, mit kezdünk maholnap nagy kiterjedésü tüzi és szénfa-erdeinkkel, ha az árak napról-napra ugy visszamennek. Ily körülmények között valóban felveti magát a kérdés, azok egyrészét másként hasznositani!

Mindezen állapotokra a jelenlegi törvényjavaslatnak ki kellene terjeszkednie s az erdei legeltetést — ott, hol az a talaj pusztulá-

sával nem jár, — tágitani kellene, hogy az elégedetlenség ne nagyobbodjék s hogy az erdőbirtokosok az állami kezelésbe való átadástól ne idegenkedjenek, mert tény, hogy az erdei legeltetés tulságos megszoritása az oly erdőbirtokosok nagy kárára van, a kik mezőgazdasággal is foglalkoznak. Nem vagyok barátja az erdei legeltetéseknek, mert azok nagy hátrányát a fatenyészetre ismerem, de a hol a fatenyésztés, pl. a sarjerdőben, haszonnal nem jár, s a hol a talaj veszélyeztetve nincs, ott a legelő-erdők szaporitását indokolva látom.

Ez magyarázatja annak, hogy a 3. §-t a következő szavakkal megtoldandónak vélném: „Ezek tehát mint legelőerdők kezelhetők. E kedvezmény ily megszoritással az *a*, *b*, és *d*, *e*, *f*, pont alatti erdőkre vagy azok egy részére csak az esetben terjeszthető ki: ha hitelesen kimutatható, hogy a fahasználatból nyert haszon az erdőfentartási költségeket nem fedezi, vagy ahol az erdei legeltetés a kapcsolatos mezőgazdaságnak létfeltételét képezi, végre: hol az erdő oly kicsi, hogy az évi hozam a közös erdőbirtokosok faszükségletét számbavehetőleg nem fedezi.

2. Ezzel összefüggésben a 11. §. *c* pontját is megtoldottam, ugy, hogy ennek jelenlegi szövege: „*c*) elkésziti az ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemterveket... stb“ a pótlással eként hangzanék: „*c*) elkésziti a birtokosok szükségleteinek meghallgatása mellett az ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemterveket stb.“

3. A 20-adik §-hoz a kezelési költségek megállapitásához egy rövid szót hozzátettem, melynek betoldásával a §. második fele következőképen hangzik; „... az illető erdő kataszteri tiszta jövedelmének megállapitásakor évi *tiszti* kezelési költségekre számittatott.“

4. Végre a 28. §., mely a közös birtokosok eladás utján értékesitendő fatermékeinek becsléséről és az értékesités feltételeinek meghatározásáról rendelkezik, a következő szavakkal megtoldandó: „... melyek megállapitásához a birtokosok is közbevonandók.“

Ezek volnának tehát észrevételeim a törvényjavaslatra, a melyeket az idő rövidsége miatt arra tenni lehet.

Az igazgató-választmány legközelebbi ülésén jelen nem lehetek, mert azon napon határidőhöz kötött hivatalos ügyben kell

eljárnom, azért észrevételemet a törvényjavaslatra irásban tettem meg.

Kelt Jolsván, 1898. február hó 26-án.

Podhradszky András s. k.,
választmányi tag.

*

Tekintetes igazgató Választmány! Vonatkozással a f. évi 187. szám alatt kelt nagybecsü felhivásra, van szerencsém a következő jelentést tenni:

A törvényjavaslatra általánosságban észrevételem nincsen s ha nem is vonom kétségbe azt, hogy a javaslatban foglalt intézkedések a birtokosok szabad rendelkezési jogát korlátozzák s hogy az állami kezelés, jobban dotált állomások szervezése folytán, az erdőbirtokosoknak, az állam által hozandó áldozatok mellett is, az eddigieknél nagyobb kiadásokat fog okozni — a javaslatot egészében és főbb intézkedésében még is csak üdvösnek és czélhoz vezetőnek állithatom és pedig azért, — mert:

1. az erdők czélszerü kezelése, nevezetesen az urbéres erdőknél csak az államositás által érhető el;

2. mert az állam által viselendő kiadások bőségesen fognak fedeztetni azon előnyök által, melyek a közgazdaság terén el fognak éretni;

3. mert az erdők czélszerü kezelésével az erdők jövedelmei is emelkedni fognak s a nagyobb jövedelmek többszörösen fogják kiegyenliteni a felmerülő nagyobb kiadásokat s

4. mert az erdők zöme, nemzetiségek által lakott vidékekeken terülvén el, teljes meggyőződésemből állithatom azt, hogy a javaslatnak törvényerőre való emelkedése a nemzetiségi tulkapások korlátozására a legkedvezőbb befolyást fogja gyakorolni.

A javaslat egyes fejezeteiben, illetve szakaszaiban foglalt intézkedésekre vonatkozólag van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy részemről kivánatosnak tartanám azt, ha némely szakasz megfelelően kiegészittetnék s illetve, ha a kiegészitésre vonatkozó javaslataim szives figyelembe vétetnének.

Az általam tervezett kiegészítésekre azonban már előzetesen meg kell jegyeznem azt, hogy azok tisztán egyéni nézeteimnek a

kifejezői, s hogy ha nézeteim bármely okból indokolhatók nem lennének, ezt tekintettel arra, hogy a törvényjavaslat indokolása előttem ismeretlen, s hogy az ezen ügyben más ministeriumokkal netalán már létrejött megállapodásokról s a mult évi deczember hóban tartott tanácskozmányokban kifejezésre jutott nézetekről tudomásom nincsen — egyedül s kizárólag azon körülmény következményének tekinteni méltóztassék, hogy az ügyállás minden egyes pontjára nézve kellően tájékozva nem vagyok.

1. Az urbéri rendezéseknél nemcsak a papoknak, hanem az iskola-tanitóknak, kivételes esetekben a jegyzőknek, sőt még a harangozóknak is szoktak megfelelő erdőterületek kihasittatni s nekem biztos tudomásom van arról, hogy az ezennel megnevezett jogosultak számára kihasitott, illetve engedélyezett erdők sok helyütt a volt urbéresek tulajdonát képező erdők területében benfoglaltatnak s az utóbbiakkal együtt közösen kezeltetnek — más helyütt pedig az urbéres erdőktől elkülönitve, mint különálló erdőtestek, külön kezelés alatt állanak.

Mindennemü félreértés kikerülése tekintetéből kivánatosnak tartom tehát azt, ha a törvényjavaslat első fejezetébe, a volt urbéres erdők mellé, a jogosultak erdeje is bevétetnék s illetve a javaslat akként kiegészittetnék, hogy az erdők állami kezelése a volt urbéresek és a jogosultak erdeire egyaránt terjed ki, és pedig tekintet nélkül arra, hogy a jogosultak erdeje a volt urbéresek erdejével közösen kezeltetik-e vagy sem.

A javaslatnak ily értelemben való kiegészitését sem csupán azon okból tartom kivánatosnak, hogy több erdő kerülne állami kezelés alá, hanem főleg azért, mert többek által osztott nézetem szerint az urbéri rendezéseknél kihasitott erdők köz- vagy magánalapitványi erdőknek nem tekinthetők s mert tudomásom szerint nem létezik olyan törvény, mely a jogosultak számára kihasitott erdőknek az urbéresek erdejétől való elkülönitését és elkülönitett kezelését elrendelné s a jogosultakat felhatalmazná arra, hogy urbéres természetü erdejöket a volt urbéresek erdejétől elkülönitsék.

2. A városok tulajdonát képező erdőknél czélszerünek tartanám azt, ha az erdőterület minimuma a javaslatba bevétetnék s kimondatnék az, hogy az *e)* alatt megnevezett erdőbirtokosok,

ha erdejök területe például 3000 holdat meg nem haladja, a kezelést feltétlenül az államra bizni kötelesek.

Tapasztalatból tudom, hogy éppen a kisebb és vagyontalanabb városok jogaikra és hatáskörükre nézve a legféltékenyebbek, s következőleg nincsen kizárva annak lehetősége, hogy, ha a minimum a javaslatba be nem vétetik, épen a kevésbé vagyonos városok mindent elfognak követni azirán t, hogy erdejöket jövedelmezőkké mutassák ki csak a végett, hogy a házi kezelést maguk számára biztositsák.

3. Őszintén sajnálom, hogy az államositás csak a kezelésre terjed ki, s hogy abban az erdőőrzés bennfoglalva nincsen, — minthogy a kitüzött czél sokkal biztosabban és rövidebb időn belül lenne elérhető, ha az állam az őrző személyzet alkalmazását elvállalni hajlandó lenne, mint ellenkezőleg, — midőn ezen személyzetet a birtokos köteles alkalmazni.

Minthogy azonban feltételezhető az, hogy az őrzési teendők elvállalása egyelőre legyőzhetlen akadályokba ütközik, részemről e helyütt csak azt bátorkodom megjegyezni, hogy ha már az állam az őrzési teendőket nem vállalhatja el, legalább az állam által alkalmazandó erdőtisztek törvényes intézkedésekkel, s a törvényben kifejezésre jutandó hatáskörrel felhatalmazandók lennének arra, hogy az őrző személyzet személyes ügyeire nézve döntő befolyást gyakoroljanak.

Kimondandónak vélem tehát azt, hogy az erdőbirtokos az erdőőri állomások betöltésénél az erdőtiszt véleményét meghallgatni, azt lehetőleg figyelembe venni s az erdőőrök esetleges áthelyezésénél, vagy kisebb mérvü büntetésénél az erdőtiszttel egyetértőleg eljárni köteles.

Ha pedig valamely erdőőr szolgálati vétséget követne el, az erdőtisztnek jogában áll a fegyelmi vizsgálatnak szabályszerü megindítása ügyében saját belátása szerint intézkedni s őt az illetékes hatóságnál feljelenteni.

4. Messzebb menő hatáskört szeretnék biztositani továbbá az erdőbirtoknak az erdei kihágásoknak békés uton való elintézésénél is, s nevezetesen az urbéres erdőkben elkövetett kihágásoknál kimondandónak vélném azt, hogy a kihágások békés egyezségek utján csak az erdőtiszt hozzájárulásával intézhetők el.

Ismeretes dolog, hogy az urbéres erdőkben elkövetett tiltott legeltetések, a vágatások és másnemü erdei használatok mindenkor és feltétlenül erdőrendészeti áthágásoknak nem minősithetők, s ha azután előfordul olyan eset, hogy a fentebb emlitett tiltott cselekmények elkövetése kihágásnak minősittetik, akkor a birtokosság könyörületből vagy más okból olyan csekély áron békül ki, mely a tettest ujabbi kihágások elkövetésére ösztönzi.

5. Az erdőtisztek hatásköre kiegészitendő lenne továbbá azzal, hogy árvaszékek megkeresésére, kiskoruak érdekében szakvéleményt adni kötelesek, magától értetvén, hogy az árvaszék a szabályszerü napidijakat és fuvarköltséget megtériteni tartozik.

A fentebbi rendelkezés a belügyminiszteriummal már régebben létrejött megállapodás alapján lenne felveendő, annyival inkább, minthogy az a törvényjavaslat indokolásánál argumentumnak használható fel.

6. A javaslatban nincsen gondoskodva arról, hogy ki fizeti az erdőrendészeti áthágást terhelő pénzbüntetést akkor, ha az áthágás az erdőtiszt mulasztása következtében követtetett el.

A kincstári erdőkben elkövetett ilyen áthágásoknál, a kincstár által megfizetett pénzbüntetés rövid uton az illető erdötiszttől hajtatott be s illetve ez volt köteles a kincstár kárát megtériteni.

Hasonló eljárás lenne a községi erdők kezelésével megbizott állami erdőtisztekkel szemben is követendő, s ha más tekintetek nem is vétetnek figyelembe, legalább a birtokosok megnyugtatása czéljából felveendő lenne az, hogy az erdőtisztek mulasztásából eredő áthágásokat terhelő pénzbüntetéseket az állam fogja az erdészeti alapnak s az illető község szegényalapjának megfizetni.

7. A 17. §-nak a fuvar és az elszállásolás ügyében hozott határozatát mellőzendőnek vélem, mert az erdőtisztek érdekeit inkább látom biztositottaknak az által, ha rendes napidijakat és a szabályszerü fuvarköltséget felszámithatják, kizártnak tartván azt, hogy a tisztviselők kettős kedvezményben részesüljenek.

Ezen kivül megjegyzem, miszerint alkalmam volt meggyőződni olyan községek létezéséről, hol kizárólag igavonó állatok vannak, s hol elszállásolásra alkalmas helyiségek nincsenek.

Nem tartom czélszerünek a községeket olyan dolgokra kötelezni, melyeket teljesiteni nem képesek.

8. A közbirtokossági gyülések megtartására kivánatosnak tartanám azt, ha már a törvényben ki lenne mondva, hogy ezen gyülésekre az erdőfelügyelők és az erdőtisztek is meghivassanak, s hogy a gyüléseken, ha a résztvételben akadályozva nincsenek, véleményöket nyilvánithatják.

Ezen jognak megadása a birtokosok érdekeit nem veszélyeztetheti, sőt ellenkezőleg csak előmozdithatja ezáltal, hogy nem fognak létrejöhetni olyan határozatok, melyek vagy végre nem hajthatók, vagy pedig csak módositásokkal hagyhatók jóvá.

9. Csak ugy mellékesen jegyzem meg, hogy nézetem szerint czélszerübb lenne, ha a 30. és 31. §-ban emlitett járulékok mindenkor és feltétlenül, és pedig a jövedelmekre való tekintet nélkül előzetesen vettetnének ki és be is hajtatnának, mert a kiadások rendesen előbb merülnek fel, mint a hogy az erdők jövedelmei befolynak s mert ha a járulékok be lesznek hajtva, ez az utólagos elszámolásokat vagy pótfizetéseket mellőzhetővé fogja tenni.

10. A 35. §-a büntető határozattal lenne kiegészitendő.

A fának szabályellenes eladása ugyanis nem képez erdőrendészeti áthágást, s illetve nézetem szerint a jelenleg érvényben lévő törvények alapján nem lehet erdőrendészeti áthágás czimén büntetni azért, hogy a törvény alapján eladható fát árverés nélkül adta el.

Kimondandónak vélem tehát azt, hogy a birtokos a szabályellenes faeladásért ennyi vagy annyi pénzbüntetést fizetni tartozik, vagy pedig, hogy a fának szabályellenes eladása tiltott s az erdőtörvény alapján büntetendő favágatásnak, azaz erdőrendészeti áthágásnak minősitendő.

Vagy pedig ki lehetne mondani, hogy a szabályellenes faeladások érvénytelenek s hogy vevő a fát el nem szállithatja.

11. A 29. és 48. §-ok gondoskodnak arról, hogy az erdőbirtok elidegenitése lehetőleg megakadályoztassék, mindazonáltal nem tartom felesleges nek azon fifikának a felemlitését, melylyel Kolozs vármegyének, ha nem csalódom, Egeres községbeli volt urbéresei éltek akkor, midőn arra törekedtek, hogy urbéres erdejöket a törvény rendelkezései alól kivonhassák.

Ugy emlékszem, hogy valamennyi urbéres, de külön-külön

egyenként urbéri erdőilletőségét egy embernek adta el, és pedig álszerződések alapján.

Az ekként megkötött szerződések alapján az illető átvevő azt kérte, hogy az egész erdő nevére telekkönyveztessék, s hogy ennek megtörténtével az erdő magánerdőnek deklaráltassék.

Csaknem, hogy a terv sikerült, s hogy a volt urbéresek a törvényt ki nem játszották.

Minthogy pedig nincsen kizárva az, hogy ilyen esetek a jövőben is elő fognak fordulni — részemről kivánatosnak tartanám azt, hogy a mennyiben ilyen eladások megszüntetése iránt a törvényjavaslatba külön intézkedések fel nem vehetők, — az igazságügyi ministerium az ilyen fiktiv erdőeladásokról is értesittessék a végett, hogy az általa kiadandó szabályrendeletben a telekkönyvi törléseket lehetőleg megnehezíteni méltóztassék.

12. A tapasztalat igazolja azt, hogy az erdészeti albizottság sokkal mozgékonyabb és gyorsabban intézi az ügyeket, mint a közigazgatási bizottság, s minthogy a közigazgatási bizottság eljárását szabályozó, s a belügyministeriummal egyetértőleg kiadott utasitás szerint az albizottság határozatai ellen beadott felebbezések a bizottság plenuma által amugy is tárgyalhatók, részemről nem zárkózhatom el azon véleményem nyilvánitásától, miszerint czélszerübbnek tartanám azt, ha a közigazgatási bizottság közbenjárása és intézkedési joga lehetőleg mellőztetnék, s ha az 59. §. második pontja egészen kihagyatnék.

Végül nem mulaszthatom el örömömet kifejezni a felett, hogy a kezelés államositása már küszöbön van, s hogy minden szakember csaknem türelmetlenül várja azt, hogy a javaslat mielőbb törvényerőre emelkedjék.

Apatin, 1898., jan. 28. *Rutska Tivadar s. k.*,
választm. tag.

*

Ezen vélemények meghallgatása után az igazgató-választmány beható tanácskozás tárgyává teszi a tervezetet, s elfogadva a kiküldött bizottságnak és Rutska Tivadarnak általánosságban nyilvánitott véleményét, a javaslatot a maga részéről is egyhangulag elfogadja, azt mint az országos erdészeti egyesület óhajtásának s egyszersmind a közszükségletnek teljesen megfelelő üdvös intézkedések tervezetét melegen üdvözli, azután pedig áttérve a részle-

tekre, az egyes szakaszokat illetőleg a következő észrevételeket teszi:

1. Minthogy tudomás szerint az 1879. évi XXXI. t.-cz. 166. §-a értelmében eddig tényleg megalakult társulat nincsen, erre való tekintettel megfelelőbb lenne, ha az előadói tervezet 1. §-a g. pontjának utolsóelőtti sorában ezen szavak helyett: „166. §-a szerint megalakult vagy megalakitandó," ezen szavak tétetnének: „*166. §-ában említett.*"

2. A 11. §. g. pontjában szintén megfelelőbb volna a hatodik sorban előforduló „emelni" szó helyett „*előterjeszteni*" szót használni, annyival is inkább, mert az 1879. évi XXXI. t.-czikk 136. §-ában, a mely itt idézve van, szintén ez a kifejezés használtatik.

3. Ugyancsak a 11. §-ban foglaltakra nézve a földm. minister urnak figyelmébe ajánlandó még az is, miszerint ez a szakasz a m. kir. állami erdőhivatalnak nem ad elégséges hatáskört arra, hogy a birtokosok által alkalmazott, többnyire ugy is fegyelmezetlen erdőőrökkel szemben szigoruan eljárhasson, ha ezek kötelességeiket nem teljesitenék kellőleg.

Mindenesetre czélszerü lenne tehát, ha a javaslatban a birtokosok legalább arra köteleztetnének, hogy az általuk alkalmazott erdőőri személyzet szervezetének, szolgálati utasitásainak és fegyelmi szabályainak megállapitásánál s az alkalmazottak szolgálati helyének és teendőinek kijelölésénél a m. kir. állami erdőhivatal véleményét is meghallgassák, a kötelességeiknek meg nem felelő erdőőrökkel szemben pedig a m. kir. erdőhivatal panaszára a fegyelmi szabályokat szigoruan alkalmazzák.

4. A 12. §. szerint az állami erdőhivatal a közigazgatás körében előforduló erdészeti szakteendőket is köteles lesz teljesiteni, s bár a §. további szavai szerint az erdőhivatal ebbeli hatáskörét — tehát igénybevételét is — a belügyministerrel együtt a földmivelésügyi minister fogja megállapitani s ez alkalommal bizonyára gondoskodás fog történni arról is, hogy az erdőhivatal bármely közigazgatási közeg részéről zaklatásnak kitéve ne legyen, még is kivánatos volna és pedig főként a hivatal tekintélyének emelése czéljából, ha ez magában a törvényben is kifejezésre lenne juttatva.

E czélból kivánatos volna a 12. §. 2. sorában a „törvényhatóságokban“ szó után „*a közigazgatási bizottság felhivására*“ szavakat betoldani.

5. A 13. §. szerint az állami erdőhivatalok hatásköre az állami kezelésbe vett erdőkben az erdei munkálatok közvetlen végrehajtására, továbbá az anyag és pénzkezelésre stb. a §. 1. bekezdésében felsorolt teendőkre nem terjed ki. E feladatokat a birtokosoknak kell teljesiteniök s igy, a hol a teendők nagyobb mértékben merülnek fel, ott azokat az erdészet terén jártas egyénre kell bizniok, a mi a birtokosoknak — ha ilyen alkalmazottjuk gazdaságuk körében nincsen — ujabb megterhelésével fog járni. Annak elvben való kijelentése végett tehát, hogy ilyen esetekben a földmivelésügyi kormánynak szabadabb keze legyen a segitségben, a §. 2. bekezdéséből kivánatos volna az e tekintetben korlátozást képező „*kivételesen*“ szót törülni.

6. A 26. §. ötödik bekezdésének ezt a kifejezését „ebben az esetben a gyülésen a közigazgatási bizottság kiküldöttje elnököl“ czélszerü volna ezzel felcserélni: „*ebben az esetben a gyülést a közigazgatási bizottság kiküldöttje vezeti*,“ mert az elnököl szó az egész elnöki hatáskör gyakorlását (pl. a szavazatijog gyakorlását is) magában foglalja, holott a közigazgatási bizottság kiküldöttjét maga a javaslat is csupán a tanácskozások vezetésének és a határozat kimondásának jogával kivánja felruházni.

7. A javaslat szerint a közös birtokosok gyülésén sok olyan kérdést is tárgyalni fog, a mely felett helyes határozatot csak a m. kir. állami erdőhivatal véleménye alapján hozhat.

A m. kir. állami erdőhivatal közegei azonban a javaslat szerint, kivéve azt az esetet, ha a közigazgatási bizottság által kiküldetnek (51. §.), nem vehetnek részt. Sőt még a közös birtokosok gyülésének sem áll jogában a tanácskozásra a m. kir. állami erdőhivatalt meghivni.

Kivánatos volna tehát, ha a m. kir. erdőhivatal közegei számára a javaslat módot nyujtana, hogy a közös birtokosok gyülésein részt vehessenek oly czélból, hogy az ott felmerülő erdészeti kérdésekben felvilágositást és tanácsot adhassanak s ekként a gyülések sikerét előmozdithassák.

Hasonló okokból kivánatos lenne az is, hogy a javaslatban

a közös birtokosok gyülésén való részvétel a kir. erdőfelügyelőség számára is megengedtessék.

Világosan kijelentendő volna azonban az erre vonatkozó rendelkezésben, hogy a gyülésen a m. kir. állami erdőhivatal közegeit s a kir. erdőfelügyelőséget szavazati jog meg nem illeti.

Mindezen kivánalmaknak megfelelően a javaslat 27. §-a megtoldandó lenne a következő uj bekezdéssel: „*A gyülésen a kir. erdőfelügyelőség és a m. kir. állami erdőhivatal közegei részt vehetnek, de szavazati joggal nem birnak.*"

8. Kiegészitésre szorul a 29. §. is, melynek rendelkezéseit az igazg.-választmány egészen helyeseknek és üdvöseknek találja és pedig ugy a §. első bekezdésében foglalt rendelkezést, mely a közös birtokosok vagyonállagának szigoru megőrzését kivánja biztositani, valamint azokat az engedményeket is, a miket a birtokállag általánosságban való sérthetetlenségével szemben — a birtokállag egyes részeinek elidegenithetése tekintetében a §. 2. bekezdése nyujt, — mely engedményekre a gazdálkodás folyamán nem ritkán lehet szükség, a mik nélkül a közös birtokosok (pl. kisajátitási esetekben) károsodásnak is ki lehetnének téve.

Másfelől az ig.-választmány ugy véli, hogy e §. 2. bekezdésében az az elv, a mi nem csupán e §. 1. bekezdésében, hanem a 30. §. 2. bekezdésében is kifejezésre jutott, hogy t. i. a közös birtokosok vagyonállaga állandóan fentartandó vagy közös czélra forditandó, — teljesen érvényre juttatva nincsen. Az a megszoritás ugyanis, a mit e §. utolsó sorai tartalmaznak, hogy t. i. egyes birtokrészletek elidegenitéséhez a közig. bizottság jóváhagyása szükséges, csak a visszzéléseknek veheti elejét, a miket a közös birtokosok — az itt emlitett engedmények ürügyül felhasználásával — elkövethetnének, de a vagyonállag fennmaradásának biztositására nézve nem intézkedik.

Annak megakadályozása czéljából tehát, hogy a közös birtokosok a 29. §. 2. bekezdése szerint elidegenitett területek után befolyt jelentékenyebb pénzösszegeket a folyó bevételekkel együtt fel ne oszthassák, czélszerü lenne, ha a §. 2. bekezdése a következő rendelkezéssel egészittettnék ki: „*a közösen használt erdők és kopár területek ekként elidegenitett részeinek eladási ára pedig ,valamint csere esetén a birtokosok javára fizetett többlet, ha 500 koronánál*

nagyobb, gazdasági beruházásokra, ingatlan birtok vásárlására, vagy adósságok törlesztésére fordítandó, vagy pedig a közös terhek és költségek fedezésére gyümölcsözőleg elhelyezendő."

9. A következő 30. §. második bekezdésének 2. és 3. sorából ezeket a szavakat: „*földmivelésügyi minister engedélyével vagy a nélkül*" törülni kellene. A rendkivüli használatoknak ilyen részletező megjelölésére ugyanis a §-ba foglalt rendelkezés világossága érdekében nincs szükség, másfelől pedig a jelenlegi szövegezés mellett olyan esetre történik hivatkozás, melynek — mivel azt az 1879. évi XXXI. t.-cz. határozottan megtiltja — tulajdonképen nem is volna szabad előfordulnia.

10. Szintén csak a helyesebb szövegezés czéljából szükséges lenne a 48. és 50. §-okat is némileg módositani, a mennyiben ezek a §-ok a jelenlegi szövegezés szerint a 45. §-szal nincsenek teljes összhangzásban, a mi onnan eredhet, hogy az a módositás, a mi az első tervezet 38. §-án (ujabbi tervezet 45. §-a) a szabályzat megállapitására hivatott hatóság megjelölését illetőleg történt, a fentebb idézett szakaszokon nem vezettetett teljesen keresztül.

E hiány pótlása czéljából legczélszerübb lenne a 48. §. 2. bekezdésének 2. és 3. sorában „jóváhagyással, illetve hatósági megállapitással egyidejüleg" szavakat: „*azon határozatával egyidejüleg, melylyel a közös birtokosokat a szabályzat jóváhagyásáról, illetve megállapitásáról értesiti*" szavakkal kicserélni;

az 50. §. 1. bekezdésének alulról 3. sorában a „bizottság" szó után: „*utján a földmivelésügyi minister*" szavakat betoldani; s végül

ugyanezen §. 2. bekezdésének 3. sorából ezt a szót: „ideiglenesen" törölni, az utolsó sorban ellenben a „bizottság" szó után „*javaslata alapján ideiglenesen a földmivelésügyi minister*" szavakat betoldani.

11. Abból a kötelességből kifolyólag, melylyel az orsz. erd. egyesület nem csupán az erdőgazdaság érdekeinek, hanem egyszersmind az erdőgazdaságnál alkalmazott tisztviselők egyéni érdekeinek megvédelmezéséről is gondoskodni hivatva van, az ig.-választmány elmulaszthatatlannak tartja, hogy a földm. minister urhoz intézendő felterjesztésben felemlittessék, miszerint az 57. §. ugy, a

mint az jelenlegi szövege szerint értelmezhető, az egyesületben aggodalmakat keltett.

Abból ugyanis, hogy e §. első felében kifejezetten a közös kezelés czéljából szervezett erdőtiszti intézményekről van szó, azt kell következtetni, hogy az államnak — a §. második felében jelzett gondoskodása is csupán az egyes vármegyékben szervezett ilyen közös intézményeknél szolgáló u. n. járási erdőtisztekre fog kiterjesztetni. E gondoskodásra tehát igy nem tarthatnának számot pl. az 1. §. *e* és *f* pontjában felsorolt birtokosok külön erdőtisztjei, akik pedig amazoktól ugyszólván semmiben sem különböznek.

Bár ilyen birtokokon alkalmazott erdőtisztek további alkalmazásának vagy végellátásának kérdése az 1. §. *f* pontjának utolsó soraiban és a 4. §-ban foglaltaknál fogva aránylag nem sok esetben merülhet fel, de még ilyen kilátások mellett is szükségesnek mutatkozik, hogy a földm. minister ur az érdekelt erdőtisztek jövőjének biztositása érdekében az 57. §. megfelelő módositására felkéressék, mely módositás legegyszerübben akként történhetnék, ha az 57. §. 1. és 2. sorából az: *„egyes vármegyékben“* és *„közös“* szavak törültetnének.

12. Végül a törvényjavaslat 59. §-ának ama rendelkezése, mely a közig. bizottság hatáskörébe utalt teendőknek nem csekély részét a közig bizottság plenuma számára tartja fenn s csak a többit utasitja az erd. albizottság elé, szintén módositandó volna.

Tény ugyanis, hogy az erd. albizottságba rendszerint olyan tagok választatnak be, a kik az erdőgazdaság iránt nagyobb érdeklődéssel viseltetnek, esetleg maguk is erdőbirtokosok s ily okokból már eleve nagyobb tájékozottsággal birnak arra nézve, hogy az erdőgazdasági kérdésekben helyes határozatot hozzanak. Másfelől figyelemre méltó itt még az a körülmény is, hogy az erdőtörvény oly számos és fontos kérdés eldöntését utalja az erd. albizottság hatásköre alá, hogy immár az erdőtörvény életbelépte óta letelt közel két évtized alatt az erd. albizottság müködésében az erdőgazdaság minden ágára kiterjedő igen széleskörü gyakorlat fejlett ki, ami az albizottságot az erdőtörvény rendelkezéseinek helyes alkalmazására és az illető vármegye erdőgazdasági viszonyainak s az ezek alakulására befolyást gyakoroló tényezőknek egészen helyes mérlegelésére képesitheti.

Ezekre való tekintettel a javaslat 59. §-ának fentebb érintett rendelkezését már általánosságban sem tarthatjuk indokoltnak, sőt a fennforgó körülmények a mellett szólnak, hogy az 59. §. első és 2. bekezdéséből a 19, 29. és 35. §-okra való hivatkozásnak mellőzése nemcsak hogy hátrányos következésekkel nem járna, sőt ellenkezőleg a gyakorlatban üdvös eredményekre vezetne.

A közig. bizottság plenuma elé igy csupán az 53. §. alapján felmerülő panaszok utaltatnának. Ennek a rendelkezésnek fentartása azonban már indokolt, annyival is inkább, mert az 53. §. értelmében a közös birtokosok gyülésének bármely határozata panaszszal megtámadható lévén, ily módon a közig. bizottságnak felülbirálási joga mintegy az egész közbirtokossági ügykezelésre, tehát az olyan határozatakra is ki fog terjedni, a melyeknek meghozatalánál kiküldöttje által az erdészeti albizottság is közremüködött. Helyén való tehát, hogy ilyen esetekre nézve ne az albizottság, hanem magának a közigazgatási bizottságnak teljes ülése itélkezzék.

13. Végül az ig.-választmány elhatározza, hogy a földm. minister ur a törvényjavaslattervezet egyes szakaszaira vonatkozó ezen megjegyzésekkel és kivánságokkal kapcsolatban egyszersmind arra is felkéressék, hogy a javaslat szerint szervezendő m. kir. álllami erdőhivataloknak a közigazgatás rendszerébe hivatásuk és munkakörük fontosságához mérten való beillesztéséről is méltóztassék annak idején gondoskodni; megjegyezvén, hogy az egyesület e tekintetben a jelen alkalommal formális javaslatot tenni nem kiván ugyan, de viszont már most bátorkodik kifejezést adni annak az óhajtásának, hogy azok a jogok, melyek az 1886. évi XXI. törvényczikk és az 1876. évi VI. törvényczikk szerint a törvényhatósági és a közigazgatási bizottságokban való részvételre nézve az államépitészeti hivatalt megilletik, ha korábban nem is, de legalább a közigazgazgatás törvényhozási uton való rendezése alkalmával a m. kir. állami erdőhivatalokra is kiterjesztessenek.

II. A pénztár állásáról a pénztárnok a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei 1898. jan. 1.-jétől

a mai napig ...	4070 frt 12 krra,
kiadásai ...	1105 „ 77 „
rugtak, a kézi pénztár készlete tehát ...	2964 frt 35 kr.

A kimutatott bevételekből az alapitó tagok magánkötvényeinek értékapasztására 385 frt, a Wagner Károly alapitvány javára 5 frt, a magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapitvány javára 5 frt 50 kr. folyt be.

A többi bevételekre tehát 3674 frt 62 kr. esik.

A pénztárban őriztetik továbbá az alapitványi számadás 5589 frt 97 kr. és a letéti számadás 6557 frt 84 kr. készpénzkészlete.

Ezek szerint a pénztárban levő készlet a következő:

Pénztári számadás készlete	2964 frt	35 kr.
Alapitványi számadás készlete	5589 „	97 „
Letéti „ „	6557 „	84 „
Összesen	15112 frt	16 kr.

melyből takarékpénztári betét 15.000 frt, készpénz 112 frt 16 kr.

A kimutatott összegeken kivül az egyesületnek a magyar földhitelintézetnél 40.400 frt n. é. 4%-os magyar koronajáradék kötvényből, 20.000 frt n. é. 4%-os földhitelintézeti záloglevélből, 26.800 frt n. é. 4-%-os földhitelintézeti szab. és talajjavitási záloglevélből, 600 frt n. é. 1860. évi államsorsjegyből és 300 frt n. é. osztr. földhitelintézeti 1889. évi sorsjegyből álló letétje van.

Az alapitványi számadásnak az alaptőkére vonatkozó része szerént 5032 frt 93 kr. készpénz állván rendelkezésre, czélszerü lenne 5000 frt n. é. értékpapirt vásárolni és pedig 2500 frt n. é. magyar földhitelintézeti záloglevelet és 2500 frt n. é. magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavitási záloglevelet.

Az igazgató-választmány a kimutatott készleteket a pénztár tényleges részleteivel egyezőknek találván, a jelentést tudomásul veszi s az ebben előterjesztett javaslathoz képest elrendeli, hogy a törzsvagyonhoz tartozó készpénzkészletből 2500 frt névértékü 4%-os magyar földhitelintézeti korona záloglevél és 2500 frt névértékü 4%-os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavitási záloglevél vásároltassék.

III. A titkár bemutatja a földmivelésügyi minister urnak mult évi 70.656. és 67.441. számok alatt kelt leiratait, melyek közül az elsőben az 1892. évben kihirdetett erdősitési pályázatok eredményéről, a másodikban pedig az 1897-ben kopár területeken esz-

közölt erdősitések költségeinek fedezésére adott állami segélyekről értesiti az egyesületet.

Az 1892. évi pályázatra ki volt tüzve:

Két 1000 frankos elsőrendü nagy jutalom
„ 800 „ másodrendü nagy jutalom
„ 500 „ harmadrendü „ „
„ 400 „ elsőrendü elismerő „
„ 200 „ másodrendü „ „
„ 100 „ harmadrendü „ „

Mind a 12 jutalom kiadatott, sőt miután a jutalmazottakon kivül más elismerésre érdemes erdősitések is voltak, a földmivelésügyi minister ur két pályázó erdőbirtokosnak egyenkint 200 frt, kettőnek egyenkint 150 frt, kettőnek egyenként 100 frt és egynek 50 frt segélyt is adott sikeres erdősitéseikért elismeréseképen.

A jutalmakban 5 község, 3 volt urbéres birtokosság, 2 közbirtokosság, 1 város és 1 egyház részesült, a segélyek közül pedig három községeknek, kettő volt urbéreseknek és kettő közbirtokosságoknak jutott. Egy rendezett tanácsu város kivételével ugy a jutalommal kitüntetett, mint a segélyezett birtokosok erdei állami kezelés alatt állanak.

Ugyanezen alkalommal a földmivelésügyi minister ur 10 tehetősebb erdőbirtokosnak köszönetét fejezte ki azon sikeres erdősitésekért, melyekkel a pályázaton részt vettek.

Az 1897-ben önként (törvényes kényszer nélkül) foganatositott kopár-erdősitések segélyezésére a 67.441. számu leirat szerint tavaszszal 17.239 frt, őszszel 2820 frt, egészben tehát 20.059 frt adatott ki. Ez az összeg 382 birtokos között osztatott szét s összesen 3320 kat. holdnyi kopár terület sikeres beerdősitése segittetett vele elő.

Az igazgató-választmány örömmel veszi tudomásul a minister urnak ezen üdvös intézkedéseit.

IV. Divald Bélának „A jegenyefenyő monografiája“ czim alatt beterjesztett dolgozatáról Tomcsányi Gyula és Vadas Jenő a következő birálatot terjesztik be:

Az Országos Erdészeti Egyesület tekintetes Igazgató-választmánya! A tisztelettel alólirottak a tek. igazgató-választmánynak f. évi február hó 28-án tartott ülésében arra nézve nyertünk meg-

bizást, hogy a Divald Béla tagtárs által „A jegenyefenyő monografiája“ czim alatt szerkesztett és megbirálás végett az egyesülethez beterjesztett dolgozat felől nyilatkozzunk.

Ennek folytán mi ezen dolgozatot átolvastuk és azt találtuk, hogy eltekintve a sok másolási hibától, a fogalmazás is sok helyütt nem eléggé gondos, hogy továbbá a dolgozatban a szerző sok elavult müszót használ.

A lényegre nézve is sok kifogásolni valót találtunk, ami arra vall, hogy szerző nem eléggé beható megfigyelést tett és hogy az idevágó szakirodalommal nem ismerkedett meg kellőképen; az e tekintetben felfedezett hiányokat a dolgozat szövegében irónnal jegyeztük meg, a dolgozat tehát ugy ezen fogyatkozások, valamint a dolgozat kis terjedelme miatt nem üti meg a Monografia mértékét és nem állitható pl. a német szakirodalomnak Gerwig által irott „Die Weisztanne“ czimü müve mellé, mely a jegenyefenyőnek a Schwarzwaldban való tenyésztését nagy alapossággal és rendszerességgel tárgyalja.

De vannak viszont a dolgozatban helyes megfigyelések is, melyeket érdemes a jegenyefenyő tenyésztése érdekében hasznositani és főképpen a szorgalom, amelylyel szerző a dolgozat megirásához szükséges anyagot összegyüjtötte, elismerést érdemel.

Nézetünk tehát az, hogy a dolgozat mint Monografia nem adható ki, de készithet belőle a szerző az Erdészeti Lapok részére jó czikket, ha még alaposabb megfigyelések czéljából a hazai és a német szakirodalomban a jegenyefenyőre vonatkozólag foglaltakat gondos tanulmány és összehasonlitás tárgyává tenné. Az ekként megirandó czikkből ki kellene hagyni a rajzokat és a jegenyefenyő botanikai leirását, mert ez más müvekben megtalálható; ehelyett gondosan dolgozandó ki a jegenyefenyőnek Bars vármegyében való tenyésztése és értékesitése.

Tisztelettel ajánljuk tehát, hogy a dolgozat a szerzőnek ily értelemben való átdolgozás végett visszaadassék.

Selmeczbányán, 1897. évi deczember hó 14-én.

Vadas Jenő. *Tomcsányi Gyula.*

A biráló-bizottság véleményét az igazgató-választmány egyhangulag elfogadja s felkéri az elnökséget, hogy erről a szerzőt értesitse.

V. Fekete Lajos főerdőtanácsos az erdők rendszeres kihaszlásáról szóló munkájának az igazgató-választmány határozatához képest három külön füzetre való elosztásával s a füzeteknek sajtó alá rendezésével elkészülvén, a titkár felhatalmazást kér, hogy a népszerü erdészeti ismerettár ezen három uj füzetét 5000—5000 példányban kinyomathassa, s jelenti, hogy a füzetek kiállitását a Pátria-nyomda az eddigi füzetek alakjában és papirján nyomtatott ivenkint 86 frt 50 krért hajlandó elvállalni. Ebbe a költségbe a szedés, papir, nyomás, füzés és boriték mind be vannak értve s a nyomda csupán azt köti ki különös feltételként, hogy a táblázatos szedés után, ha az 10 oldalnál többet fog tenni, oldalonkint 1 frt pótlékot, a petit szedés után pedig oldalankint 50 kr. pótlékot számithasson fel.

A megelőző füzetet a nyomda 82 frt 50 krért állitotta volt ki ivenkint, de a boritékért külön 47 frtot kapott. Ezt is számitásba véve az összes költség ivenkint 88 frtra rugott, a mostani ajánlat tehát kedvezőbb.

Az igazgató-választmány a jelentést tudomásul véve, a nyomda ajánlatát elfogadja, minthogy azonban a szóban forgó füzetek kiadásával járó összes költségeket most megállapitani nem lehet, egyelőre csak a két első füzetnek 5—5000 példányban való kinyomatását rendeli el, a harmadiknak kinyomatására ellenben csak akkor fog az év folyamán felhatalmazást adni, ha a rendelkezésre álló költségvetési hitelből a felmerülő kiadások fedezhetők lesznek.

VI. Tomcsányi Gusztáv biráló-bizottsági tag az Erdészeti Épitéstan átdolgozott szövegéről a következő véleményt terjeszti elő:

Tekintetes igazgató Választmány! A folyó évi október hó 30-án megtartott ülésén hozott határozat alapján Sobó Jenő „*Erdészeti épitéstan*“ czimü müvének eddig elkészitett és az 1896. évi deczember hó 2-án megtartott választmányi ülésen bemutatott birálat szerint a kiküldött biráló bizottság által megbirált I. és II. része, vagyis a két kötetre tervezett „*Középitéstan*“ és az egy kötetre tervezett „*Út-, vasut- és hidépitéstan*“ szerző által kiegészitve és átdolgozva, azzal a megbizással adatott ki a mély tisztelettel alólirottnak, hogy azt a birálatban tett észrevételekre nézve ujból

átvizsgálja s erről a tekintetes igazgató választmánynak jelentést tegyen.

Ezen megtisztelő megbizatásnak megfelelve, van szerencsém a kiadott pályamüvet visszaterjeszteni és a következő tiszteletteljes jelentésemet előterjeszteni.

A birálat szerint szerző az I. részt, vagyis a Középitéstant négy szakaszra tervezte és a 4. szakaszt 3 fejezetre, amelyek közül az utolsót nem terjeszthette az igazgató választmány elé, mivel az akkor még teljesen készen nem volt. Szerző az átdolgozásnál az együvé tartozó részek megfelelőbb csoportositásával a Középitéstant 6 szakaszra osztotta, az akkor be nem terjesztett részt a VI. szakaszba helyezte s az abba foglalt anyagot a birálatban kifejezett várakozásnak megfelelő alapossággal és lelkiismeretességgel dolgozta fel.

Itt ki kell emelnem, hogy a költségvetés szerkesztésének módját a hozzátartozó mellékletekkel együtt, egy — a mi szempontunkból — terjedelmes lakóház részletes költségvetés mintájával világitja meg s az épités végrehajtásával járó teendőket szintén példákkal, szerződési mintákkal teszi érthetőbbekké, használhatóbbakká.

A biráló bizottság által ugy a Középités, mint az Ut-, vasut- és hidépitési résznél, a mü terjedelmére, elrendezésére nézve, mint egyébként tett észrevételeket szerző mindenben figyelembe vette, ugy, hogy müvének most már teljesen kész I. és II. része, egész megnyugvással bocsájtható sajtó alá.

A biráló bizottság által kifogásolt müszavakra nézve van szerencsém jelenteni, hogy szerző ezeknek a legnagyobb részét az átdolgozásnál kiküszöbölte, bár az igazgató választmányhoz intézett felterjesztésében azt mondja, hogy ezen müszavak a magyar technikusok által elfogadott mükifejezések. Erre nézve bátorkodom megjegyezni, hogy a magyar technikusok bizonyára nem tartják mükifejezéseiket oly kifogástalanoknak, hogy azokhoz nyulni szabad ne lenne. A magyar technikai, orvosi, természettudományi nyelv, nemcsak megengedi, de bizonyára szivesen veszi, ha a sok esetben érhetetlen, idegen izü müszavak helyett a technikai tudományokkal foglalkozók itt-ott jobbakat, érthetőbbeket, kivált a nép nyelvéből vett szavakat használnak. S ha a

szerző ezt az én szerény véleményemet megszivleli, munkájának kinyomatása előtt bizonyára ki fogja küszöbölni belőle azt a nehány megmaradt idegenszerü mükifejezést is, például a „*csempe*“ (kályhacserép) szót, amelyeknek valóban becses müvének átdolgozásánál megkegyelmezett.

Lugoson, 1897. évi deczember 15-én.

Kiváló tisztelettel

Tomcsányi Gusztáv.

Ezzel kapcsolatban a titkár jelenti, hogy a munka kinyomatásával az igazgató-választmánytól nyert felhatalmazás alapján a selmeczi Joerges czéget fogja megbízni, a rajzokat pedig, melyeket a szerző eredetileg Bécsben óhajtott volna elkészittetni, a budapesti Kurcz és társa czégnek adja át, ha ebbe a szerző is belenyugszik. Ez a czég ugyanis jelentékenyen olcsóbban hajlandó a munkát elvállalni, mint a szerző által kiszemelt bécsi czég, a próba-klisék szerént pedig a két czég munkája között a kivitel tekintetében alig tehető különbség.

Az igazgató-választmány a titkár jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi.

VII. A Budai Könyvtár és Muzeum igazgatósága, melynek egyik törekvése az, hogy a Magyarországon megjelent és megszerezhető, valamint az ezentul megjelenő hirlapok és folyóiratokat összegyüjtse és megőrizze, az Erdészeti Lapok eddig megjelent és ezentul megjelenő évfolyamainak a megküldését is kéri.

Az igazgató-választmány a kérelmet méltányosnak találja s elrendeli, hogy az Erdészeti Lapok eddig megjelent évfolyamai, a mennyiben rendelkezésre állanak kiszolgáltassanak, az ezentul megjelenő füzetek pedig a rendes módon megküldessenek a könyvtárnak.

VIII. Tomasovszky Imre, selmeczi akadémiai tanársegéd azt az inditványt terjeszti elő, hogy az Erdészeti Rendeletek Tára eddig megjelent évfolyamából betürendes tárgy- és névmutató készittessék. Arra az esetre pedig, ha az igazgató-választmány az inditványt elfogadja, kijelenti, hogy a munkát az Erdészeti Lapokban megjelent czikkek rendes irói honoráriumért készséggel magára vállalja.

Az igazgató-választmány Tomasovszky ajánlatát elfogadja, a

továbbiak iránt pedig akként intézkedik, hogy az elkészült tárgymutató annak idején az Erdészeti Lapokban adassék ki, de külön iveken, hogy a füzetekből kifejthető és önállóan is használható legyen.

IX. Dr. Darányi Ignácz földmivelésügyi minister ur megküldi a vezetése alatt álló ministerium 1896. évi müködéséről szóló jelentését, az egyesület könyvtára, elnöksége, választmánya és tisztviselő tagjai között való szétosztás végett.

Köszönettel fogadtatik.

X. A titkár bemutatja azon egyesületi tagok jegyzékét, a kik hátrálékos tagsági dijaiknak részletekben való törlesztése iránt folyamodványt adtak be s egyszersmind az egyesület ügyvédje által ellenük meginditott eljárásnak megszüntetését kérték.

Az igazgató-választmány a kérelmet teljesiti, de oly megszoritással, hogy a folyamodók hátrálékos tartozásaikat és az eddig felmerült költségeket a folyó év végéig teljesen törleszteni tartoznak. Ezen határidőn belül a törlesztési feltételek megállapitására az igazgató-választmány a titkárt hatalmazza fel.

XI. Az 1898. évi költségvetés tervezetének elkészitésére kiküldött bizottság javaslata alapján az igazgató-választmány a költségvetésben eddig irnoki teendőkre átalányképen felvett 700 frt hitel helyett a könyvtárnok fizetésére 500 és az irnok fizetésére 600 frt fizetést vett fel, még pedig a költségvetés indokolása szerént azzal a czélzattal, hogy ily módon a könyvtár és leltár kezelésével s az egyesületi ügyvitel körül és az Erdészeti Lapok szerkesztésénél előforduló teendőkkel egy tisztviselői jelleggel állandóan alkalmazott egyén legyen megbizható.

Ezt a javaslatot a mult évi közgyülés a költségvetés elfogadásával jóváhagyván, az igazgató-választmány az alapszabályok 13. §-ában biztositott jogánál fogva könyvtárnokul a költségvetésben megállapitott fizetéssel titkos szavazás utján Arató Gyulát választja meg, a 600 frt irnoki fizetést pedig Gaál Károlynak, ki az egyesület teendőit eddig is ellátta, utalványozza.

XII. A titkár bemutatja Székely György és Schauschek Gábor egyesületi tagoknak a m. évi közgyülésen előterjesztett és a közgyülés által a választmányhoz utalt inditványait s javasolja, hogy azok egy-egy szükebb körü bizottságnak adassanak ki javaslattétel végett.

Az igazgató-választmány Schunschek Gábor inditványát Sóltz Gyula, Fekete Lajos és Arató Gyula választmányi tagoknak, Székely György inditványát pedig Lászlóffy Gábor, Szőnyey István és Vadas Jenő választmányi tagoknak adja ki tárgyalás és véleményadás végett.

XIII. Fekete Lajos, Podhradszky András és Kallina Károly választmányi tagok hivatkozással az igazgató-választmány 1897. évi deczember hó 2-án tartott ülésének határozatából hozzájuk intézett felhivásra oda nyilatkoznak, hogy miután a kereskedelemügyi minister urnak 4914/897. számu leirata a tüzifa küldemények, valamint a szőlőkaró és a bányafa szállitására nézve fennálló viteldijak leszállitása iránt semminemü reményt nem nyujt, részükről abban az ügyben további lépések tételét egyelőre nem ajánlhatják, mert azt czéltalannak és hiábavalónak tartják. Az igazgató-választmány a kiküldött bizottságnak ezt a véleményét tudomásul veszi s kimondja, hogy a szóban forgó ügyben csak akkor tesz ujabb lépéseket, ha arra kedvező alkalom fog kinálkozni.

XIV. Az 1897. évi számadások megvizsgálására és az 1899. évi költségvetés tervezetének elkészitésére az igazgató-választmány Belházi Emil elnöklete alatt, Bartha Gyula és Csupor István választmányi tagokat kéri fel.

XV. A titkár a következő uj rendes tagokat jelenti be: *Nickmann Róbert* osztr. magyar államvasut társasági erdészt, ajánlja Korek Nándor; *Huszár Kornél* m. kir. erdőgyakornokot, ajánlja Trnovszky Márk; *Kósa József* urad. vadászt, ajánlja Kiss Sándor; *Monszpart István* végzett erdőakadémiai hallgatót, ajánlja Tomasovszky Imre; *Bäckker Ignácz* erdőőrt, ajánlja Bikkal Rezső; *Nagy József* uradalmi alerdészt, ajánlja Náhóczky Andor; *Günther Frigyes* erdőakadémiai hallgató, ajánlja Csiby Lőrincz; *Hám Ferencz* és *Krivanek Albert* uradalmi főerdészek, ajánlja Metzli Kamil.

A bejelentetteket az igazgató-választmány az egyesület rendes tagjai közé felveszi, a két utolsót azonban azzal a fentartással, hogy a szokásos tagsági nyilatkozatot utólag kiállitani tartoznak.

XVI. A megelőző választmányi ülés óta a következő rendkivüli befizetések történtek:

A) 1897. évben:

Kötvényben tett alapitványaik törlesztésére befizettek: Mikes-

János 15 frtot, Tóbiás Miklós 60 frtot, dr. Bedő Albert néhai Klein Ödön helyett 10 frtot, özv. Parti Evaldné 20 frt, özv. Guha Károlyné 10 frtot, özv. Morvai Gyuláné 10 frtot, özv. Marczelly Gusztávné 17 frtot, özv. Szontágh Gusztávné 10 frtot, özv. Révi Józsefné 10 frtot, özv. Janák Lászlóné 10 frtot, özv. Prodanovics Jánosné 5 frtot, özv. Szántó Istvánné 18 frtot, özv. Györke Istvánné 20 frtot, Allender Frigyes 10 frtot, Derzsi Gábor 20 frtot, özv. Illiesiu Jakabné 24 frtot, özv. Brecz Sándorné 160 frtot, Bekény Aladár 60 frtot, Bogdán Géza 160 frtot, néhai báró Simonyi Lajos örököse 200 frtot, Sztokosza Géza 52 frt 61 krt.

A Wagner Károly alapitvány javára befizettek: Szvaty Béla egy erdőőr rendbirságából 2 frtot, Michalus Sándor irói tiszteletdijából 6 frt 25 krt.

B) 1898. évben:

Kötvényben tett alapitványaik törlesztésére befizettek: Ruttkai Géza 5 frtot, Zuszkin Károly 40 frtot, Krajcsovics Béla 160 frtot, Horváth Lajos 10 frtot, Mölczer Gyula 20 frtot, Legányi Géza 20 frtot, Briestyánszky Endre 20 frtot, özv. Halbauer Istvánné 40 frtot, Szimonisz Frigyes 50 frtot, Cseres Gyula 20 frtot.

A Wagner Károly alapitvány javára befizetett a csepregi erdőgondnokság egy erdőőr rendbirságából 5 frtot.

A magyar erdőtisztek árva leányait segélyező alapitvány javára befolyt Szmik Gábor: Nemes sziv keringője 2 példányáért és az „Erdészinduló“ egy példányának eladásából 2 frt 50 kr, továbbá Berkes Ágosttól egy erdőőr rendbirságából 3 frt.

XVII. Jelen jegyzőkönyv hitelesitésére Hangay Géza és Tomcsányi Gyula választmányi tagok kéretnek fel.

K. m. f.

Horváth Sándor s. k., titkár. *Dr. Bedő Albert s. k.*, alelnök.

Hitelesitésül:

Hangay Géza s. k., választm. tag. *Tomcsányi Gyula s. k.*, választm. tag.